Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ № 69 (8559). ● 6 апрель, 1985 йил ● ШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИНЧИ КОММУНИСТИК ЁШЛАР СОЮЗИГА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар, халқ зиёлиларининг ёш намояндаларини, студентларни, ўқувчиларни, йигит ва қизларни, республиканинг бутун комсомол ташкилотини шонли сана — Ўзбекистон ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг 60 йиллиги билан қизғин ва самимий табриклайди.

Ёшлар ҳаракатига партиявий раҳбарлик социалистик жамиятда авлодлар революцион давомийлигининг энг биринчи шарти ва энг муҳим кафолатидир, комсомол ғоявийлиги, жанговарлиги ва ижодий активлигининг гаровидир. Ленин комсомоли партиянинг ишончли резерви, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашда, коммунизм идеаллари тантанаси учун курашда унинг актив ёрдамчиси ролини муносиб равишда бажармоқда. КПСС Марказий Комитетининг «Комсомолга партия раҳбарлигини янада яхшилаш ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш тўғрисида» ги қарори партиянинг ёшлар ҳақидаги оталарча ғамхўрлиги далилидир.

Совет ҳокимияти учун оғир кураш йилларида. Улуғ Ватан уруши фронтларидаги жангларда, урушдан кейинги тикланиш, севикли Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш даврида республиканинг шонли йигит ва қизлари бутун мамлакат билан биргаликда Коммунистик партия раҳбарлигида жанговар ва меҳнат қаҳрамонлиги намуналарини кўрсатдилар ва кўрсатмоқдалар, ўзларининг зарбдор меҳнати билан кўп миллатли Ватанимиз халқ хўжалигини ва маданиятини ривожлантиришдаги, бутун дунёда тинчлик учун изчил курашдаги муваффақиятларини кўпайтирмоқдалар.

Катта Фарғона канали қурилишида, Мирзачўлни, Қарши ва Жиззах даштларини ўзлаштиришда, Амударё этакларида йирик шоликорлик зонасини вужудга келтиришда, Бухоро—Урал газ қувурини, катта химия корхоналарини барпо этишда, халқ хўжалигининг бир қанча энг муҳим тармоқларига оталиқ қилишда қатнашиш Ўзбекистон ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг йилномасида шонли саҳифалар бўлиб қолди.

Республика комсомол ташкилоти Ленин ордени билан мукофотланганлиги — Коммунистик партия билан Совет давлати Ўзбекистон комсомоли уч миллионли отряди фаолиятига юксак баҳо берганлигининг тимсолидир. Бу — комсомол ва ёшларга ҳамиша Ленин васиятларига содиқ бўлиш ҳақидаги наказдир.

Коммунистлар партияси, КПСС Ленинчи Марказий Комитети ва унинг Сиёсий Бюроси теварагига маҳкам жипслашган ВЛКСМнинг жанговар отряди — Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг ленинча ички ва ташқи сиёсатини, КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил навбатдан ташқари март Пленуми якунларини астойдил маъқуллаб ва қўллаб-қувватлаб, социалистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини, Ўзбекистон Компартияси XX съездининг йўл-йўриқларини бажаришда актив қатнашмоқда.

Ҳозир минг-минглаб ғайрат-шижоатли ёшлар бутун мамлакат йигит ва қизлари билан биргаликда кўпгина зарбдор қурилишларда меҳнат қилмоқдалар, ноқоратупроқ ўлка ва Сибирнинг табиий бойликларини ўзлаштирмоқдалар, Байкал-Амур магистралини қурмоқдалар. Комсомол ва ёшларнинг КПСС XXVII съездини, Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган Ғалабанинг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошлаган ватанпарварлик ҳаракати кенгайиб бормоқда.

1985 йил планларини ва умуман ўн биринчи беш йилликни муваффақиятли бажариш, ёшларни коммунизм ишига астойдил садоқат руҳида тарбиялаш — ҳозир комсомол фаолиятидаги энг асосий вазифадир. Комсомол ташкилотларининг интизом, уюшқоқлик ва тартибни янада мустаҳкамлаш, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорларини бажариш соҳасидаги ишини кучайтириш жуда муҳим партиявий топшириқдир.

Иқтисодий ва социал тараққиётнинг ҳамма соҳаларида комсомол социалистик жамиятнинг шитобли ривожланишига халақит бераётган, коммунистик ахлоқ нормаларига ва принципларига зид бўлган жамики иллатларга қарши ўзига хос дадиллик, қатъият ва муросасизлик билан курашмоғи лозим. Ёш ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг зарбдор меҳнати, маҳорати, изланиши, уларнинг ривожланган социализм олий талабларини кўзлаб иш тутиши янги жамият қурилишида янада кўпроқ салмоқли натижалар бериши керак.

Ёшларнинг ғайрат-шижоатини ва ижтимоий активлигини янада ривожлантириш республика комсомол ташкилоти фаолиятидаги бош йўналишлардан бири бўлиб қолиши керак. Комсомол ва ёшлар озиқ-овқат ва энергетика программаларини, ерларни мелиорациялашнинг узоқ муддатли программасини, совет халқининг барча улуғвор режаларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшишларига партия умид қилади.

Ўзбекистон Ленин комсомолининг пахтачиликни механизациялашда, дон етиштиришда, жамоат чорвачилиги самарадорлигини оширишда, хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантиришда, ишчилар синфининг ёш ўринбосарларини тарбиялашда қатнашиши бундан буён ҳам чуқур, конкрет мазмун билан тўлиб бораверши, партиянинг программавий вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга — меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини оширишга кўмаклашиши керак. Ҳар бир йигит ва қизни ўртада турган вазифаларнинг кенг кўлами ва мураккаблигини равшан тушунадиган зўр ғайрат ва ташаббускорлик билан ишлаб шу вазифаларни бажаришга тайёр ва маҳоратли, имкони борича кўпроқ натижаларга эришадиган қилиб тарбиялаш зарур.

Республика комсомол ташкилотларининг халқаро ёшлар йилини ўтказиш соҳасидаги фаолияти, ёшлар ва студентларнинг Москвада ўтказиладиган XII Жаҳон фестивалига тайёргарлик ишлари халқаро ёшлар ҳаракатида, тинчлик ва дўстлик учун курашда, ер юзининг барча халқлари хавфсизлигини мустаҳкамлашда, империализмнинг кирдикорларига, душман мафкуравий ғаламисликларига қарши курашда муҳим босқичлар бўлиб қолиши лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Коммунистик партия билан Совет халқининг шонли революцион, жанговар ва меҳнат анъаналарига садоқатли республика Ленин комсомоли партия ташкилотлари раҳбарлигида халқ хўжалигидаги энг муҳим вазифаларни ҳал этишда янада кўп куч-ғайрат сарфлайди, Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашда, ёш авлодни ленинча идеаллар руҳида тарбиялашда янги муваффақиятларга эришади, деб қатъий ишонч билдиради.

Яшасин ВЛКСМнинг жанговар отряди — Ўзбекистон ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи!

Яшасин партиянинг содиқ ёрдамчиси ва резерви — Ленин комсомоли!

Барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси навбатдаги мажлисида КПСС Марказий Комитетининг меҳнаткашлар халқаро байрами — 1 Май Чақириқларини тасдиқлади.

Мажлисда КПСС XXVII съездига тайёргарликни авж олдириш, экономикамиз самарадорлигини ошириш, фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш, интизомни мустаҳкамлаш, социализмга ёт ҳодисаларни жамият ҳаётидан йўқ қилиб ташлаш билан боғлиқ бир қанча масалалар кўриб чиқилди.

Сиёсий бюро меҳнаткашларнинг марказий ва маҳаллий органларга келаётган кўпдан-кўп таклифларини ҳисобга олиб, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш тўғрисидаги масалани ҳар томонлама муҳокама қилди.

КПСС Марказий Комитети мана шу хунук ҳолга барҳам беришни катта сиёсий аҳамиятга молик социал вазифа деб билиб, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни кучайтириш ҳамда уларни жамиятимиз ҳаётидан чиқариб ташлаш соҳасида йирик социал-сиёсий, иқтисодий, маъмурий, медицина тадбирлари ҳамда бошқа чора-тадбирлар комплексини маъқуллади. Ичкиликбозликка қарши кураш тадбирларини изчиллик билан амалга ошириш, шу мақсадда давлат ва хўжалик органларининг, партия ва жамоат ташкилотларининг куч-ғайратларини бирлаштириш ҳамда уларни доимо мувофиқлаштириб бориш, алкоголизмга қарши пропагандани кенг кўламда авж олдириш зарурлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Ичкиликбозликка қарши курашга қаратилган қонунларни такомиллаштириш тўғрисидаги таклифлар ҳамда СССР Министрлар Совети, министрликлар, идоралар, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар шу мақсадда амалга ошириладиган тадбирлар системаси маъқулланди.

Сиёсий бюро ўртоқ Г. В. Романовнинг Венгрия Социалистик ишчи партияси XIII съезди ишида КПСС делегациясининг иштироки тўғрисидаги ахборотини тинглади. Делегациянинг фаолияти ва унинг венгер раҳбарлари билан суҳбатлари якунлари маъқулланди. Венгрияда социализм позицияларини янада мустаҳкамлашга қаратилган съезд қарорлари КПСС билан ВСИП, Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантиришга, социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатларнинг халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги йўлидаги муштарак курашида уларнинг жипслигини мустаҳкамлашга кўмаклашади, деб комил ишонч билдирилди.

В. И. Воротников ва В. В. Шчербицкий ўртоқларнинг ГФР бундесрати президенти, Баден-Вюртемберг ўлкасининг бош министри Л. Шпэт билан ўтказган суҳбатларининг якунлари кўриб чиқилди. Л. Шпэт СССР Олий Советининг таклифига биноан Совет Иттифоқига келган эди. Бунда СССР билан ГФР ўртасида тузилган Москва шартномаси асосида иккала томоннинг манфаатларини тегишли даражада ҳисобга олган ҳолда ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантириш учун мамлакатларимизнинг талайгина имкониятлари мавжудлиги қайд этиб ўтилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида партиянинг иқтисодий ва социал сиёсатини амалга оширишга, қардош социалистик мамлакатлар билан ҳамкорликни мустаҳкамлашга, планета халқларининг ялпи тинчлиги ва хавфсизлигини таъминлашга оид бошқа бир қанча масалалар муҳокама қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ 60 ЁШДА

ШОНЛИ ЙЎЛ

ЎЗБЕКИСТОН Коммунистик партиясининг жанговар ёрдамчиси — республика Ленин комсомоли ташкил этилганлигига олтмиш йил тўлди. У революция ва гражданлар урушининг оловли йилларида туғилган эди. Ўзбекистон комсомоли олтмиш йил ичида қаҳрамонона кураш ва ғалабалар йўлини босиб ўтди: ёшларнинг кичик, тарқоқ ячейка ва тўгаракларидан ВЛКСМнинг энг катта отрядларидан бирига айланди.

Республикамиз комсомол ташкилотлари В. И. Лениннинг «Сиз коммунистик жамиятни қурувчи ана шу миллионларча ёшлар орасида биринчи бинокорлар бўлмоғингиз керак» деган васиятига тўлиқ амал қилиб, ҳамиша буюк бунёдкорлик ишларининг энг масъулиятли участкаларида бўлдилар, партия, халқ ишига, юксак идеалларимизга садоқатларини меҳнат жабҳасида ҳам, жанг майдонларида ҳам ёрқин намойиш қилдилар.

Ўзбекистон Ленин комсомолининг бутун тарихи республикамизда совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш, социализм ғалабасини таъминлаш, коммунистик қурилишнинг улуғвор режаларини амалга ошириш билан чамбарчас боғлиқдир. Ёш ленинчилар республикамизни индустрлаштириш, коллектив хўжаликлар тузиш, маданий революцияни амалга ошириш солномасига шонли саҳифалар битдилар. Улар дастлабки Бўзсув ва Фарҳод нурхоналари, Чирчиқ ва Олмалиқ индустрияси, Фарғона ва Тошкент каналлари бунёдкорларининг сафларида бўлдилар.

Шонли Ленин комсомолининг барча аъзолари қатори ўлкамиз йигит-қизлари ҳам Улуғ Ватан уруши йилларида жанг майдонларида ва фронт орқасида туриб, Буюк Ғалаба онларини яқинлаштириш учун мислсиз жасорат ва қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар. 220 минг нафар ВЛКСМ аъзоси ёки республика комсомол ташкилоти сафидаги барча комсомолларнинг 65 проценти немис-фашист босқинчиларига қарши жангларда иштирок этди. Уларнинг номлари комсомол қаҳрамонномасининг саҳифаларидан мангу жой олди. Ўзбекистонлик ўнлаб жасур ўғлонлар Совет Иттифоқи Қаҳрамони юксак унвонига сазовор бўлдилар, минглаб ёш жангчилар жанговар орден ва медаллар билан тақдирландилар. Тошкент комсомолларининг ташаббуси билан танк колоннаси ва «Ўзбекистон комсомоли» бронепоезди учун маблағ тўпланди. Ёшларнинг меҳнат жасорати туфайли дала ва фермаларда етиштирилган маҳсулотлар, корхоналарда тайёрланган қурол-аслаҳа ғалабага қўшилган улкан ҳисса бўлди.

Комсомол-ёшларимиз коммунизм ишига садоқатларини Мирзачўл, Жиззах ва Қарши даштларини ўзлаштиришда, сунъий денгизлар, улкан канал ва гидротехника иншоотлари барпо этишда, дастгоҳлар ёнида ва пахта майдонларида, Бутуниттифоқ зарбдор қурилишларида амалий иш билан исботламоқдалар. Ўзбекистон Ленин комсомолининг коммунистик қурилиш ишига қўшган улкан ҳиссаси Ватаннинг олий мукофоти — Ленин ордени билан тақдирланган.

Интернационал бурчларига содиқ бўлган республикамиз йигит-қизлари аср қурилиши — Байкал-Амур магистралини барпо этишда ҳам фаол иштирок этдилар. Бугунги кунда уларни «Атоммаш» бунёдкорлари, Ноқоратупроқ зона мелиораторлари, Сибирь бойликларини коммунизм хизматига қўяётганлар сафида учратасиз.

Тошкент область комсомол ташкилоти Ўзбекистон Ленин комсомолининг энг йирик ва жанговар отрядларидан бири ҳисобланади. Ҳозир пойтахт областининг комсомол ташкилотлари халқ хўжалигининг энг муҳим 135 та объектини оталиққа олган. «Ёшларнинг зарбдор меҳнати, билими, ташаббуси ва ижоди — ўн биринчи беш йилликка!» ҳаракатида областимизнинг 600 мингдан зиёд йигит-қизи қатнашмоқда.

Ўн учинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилаётган «Узбексельмаш» заводининг токари Юрий Моор, мўл ҳосил усталари — Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг звено бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Саидраҳмон Тошев, Тошкент районидаги Охунбобоев номли колхозининг бригада бошлиғи Искандар Фозилов ва яна юзлаб, минглаб ёшлар меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш намуналарини кўрсатмоқдалар.

КПСС XXVII съезди, Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш, ўн биринчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш учун умумхалқ курашига комсомол-ёшларнинг қўшаётган улушлари тобора ортиб бормоқда. Областимизнинг 200 га яқин комсомол-ёшлар бригадалари бу йил 40—45 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олган. Дала ва фермаларда ёшларга хос ғайрат-шижоат билан меҳнат қилаётган 11 минг нафар йигит-қиз мамлакат Озиқ-овқат программаси муваффақиятли бажарилиши учун курашмоқдалар.

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация, «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмалари, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги», Калинин районидаги Охунбобоев номли совхозлар, Янгийўл районидаги «Коммунизм», Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхозлар комсомол ташкилотлари ва бошқа кўпгина комсомол ташкилотлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI ва XIX пленумлари қарорлари асосида иш услубларини такомиллаштириб, жанговарликни оширмоқдалар.

Ўзбекистон комсомолининг шонли олтмиш йиллик юбилейини ҳозир унинг сафига бирлашган 3 миллиондан кўпроқ ёш ленинчилар билан биргаликда республикамизнинг барча меҳнаткашлари ҳам кенг ва тантанали нишонламоқдалар.

МЕҲНАТ БАЙРАМИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Ўтган куни Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигини ўтказувчи область штабининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисни Тошкент область партия комитетининг секретари Ш. З. Камолхўжаев олиб борди. Мажлисда Оҳангарон ва Оққўрғон районлари, Ангрен кўмир разрези, «Узбексельмаш», «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмалари, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати, область юк ташиш автомобиль тресті, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг 23-қурилиш тресті, Оржоникидзе районидаги «Правда» колхози ва область уй-жой-коммунал хўжалиги бошқармаси ташкилотларида меҳнат байрамига тайёргарликнинг бориши кўриб чиқилди.

Штаб мажлисида область меҳнаткашларининг Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 115 йиллигига бағишланган коммунистик шанбаликни юксак меҳнат унумдорлиги билан нишонлаш учун қизғин тайёргарлик кўраётганликлари таъкидланди. Шу куни пландагидан ташқари кўп миқдорда буюмлар, халқ истеъмоли товарлари тайёрланади. Жумладан, Ўзбекистон иссиққа чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинати маркаси билан 595 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади, ўнларча километр узунликдаги турли хил кабеллар ва юзлаб тонна мис ғўласи, минглаб тонна кўмир, кўпгина қишлоқ хўжалиги агрегатлари ва бошқа маҳсулотлар пландагига қўшимча тайёрланади. Юк обороти 2 миллион 150 минг тонна-километрни ташкил этувчи 170 минг тонна халқ хўжалиги юклари ташилади, бу юкларнинг ҳаммасини тежаб қолинган ёнилғи ҳисобига ташиш назарда тутилмоқда, саноат маҳсулотининг анчагина қисми ҳам иқтисод қилинган материаллар ва ёқилғи-энергетика ресурслари ҳисобига ишлаб чиқарилади. 23-қурилиш трести бинокорлари янги уй-жойларни қишлоқ меҳнаткашларига тортиқ қиладилар.

Область шаҳарлари ва районларида 700 минг нафардан ортиқ аҳоли майдонлар ва кўчаларни ободонлаштириш ҳамда кўкаламзорлаштириш, янги хиёбонлар ва истироҳат боғлари барпо этиш билан шуғулланадилар.

Шанбалик иштирокчилари анчагина миқдордаги маблағни беш йиллик фондига ўтказадилар.

Область штаби қизил шанбалик кунида социалистик мусобақани ташкил этишга, ишчи коржомасидаги байрам иштирокчиларини зарур материаллар ва анжомлар билан етарли таъминлашга, техника хавфсизлиги қоидаларига қатъий риоя қилиш бўйича инструктажлар ўтказишга алоҳида эътибор беришни тавсия этди. Шуларнинг ҳаммаси ленинча коммунистик шанбалик кунида зиммага олинган мажбуриятларнинг бажарилишига, юксак меҳнат унумдорлигига эришишга ёрдам бериши керак.

КАДРЛАР БИЛАН ИШЛАШНИ ЯХШИЛАЙЛИК

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

5 апрелда Тошкент область партия комитетининг VIII пленуми бўлиб ўтди.

Пленум «Область партия ташкилотининг партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари талаблари асосида кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни янада яхшилаш юзасидан вазифалари» тўғрисидаги масалани муҳокама қилди.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. Алимов шу масала юзасидан доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин, Коммунистик районидаги «Ўзбекистон» колхози аъзоси Ф. Ғозиева, Оржоникидзе район партия комитетининг биринчи секретари С. Д. Сайдалиев, Ўзбекистон ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Б. С. Пармузин, Оққўрғон пахта тозалаш заводи техника-контроли бўлими бошлиғи, бошланғич партия ташкилоти секретари Л. А. Бойкова, Олмалиқ кон-металлургия комбинати директори В. Н. Сигедин, «Ташсельмаш» заводи токари К. К. Петякшев, Ангрен шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. В. Березовский, Бекобод районидаги Ленин номли колхоз раиси Ҳ. Ҳамроқулов, область касаба союзлари Советининг секретари С. У. Муҳаммаджонова, Бўстонлиқ район ижроия комитетининг раиси А. Айдарқулов, Тошкент область комсомол комитетининг биринчи секретари М. М. Маҳмудов иштирок этдилар.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилди.

Пленум ташкилий масалаларни кўриб чиқди.

О. З. Зуфаров бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан пленум уни область партия комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудири ва область партия комитети бюро аъзолигига кандидатлик вазифаларидан озод этди.

Пленум А. И. Севастьяновни область партия комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудири этиб тасдиқлади.

Ишда хатоларга йўл қўйганликлари учун пленум Т. Исломов, В. О. Қозимов, Ж. Р. Ризаевни область партия комитети составидан чиқарди.

— Партиямизнинг кўп қиррали фаолияти, совет кишиларининг меҳнат ва ижтимоий ҳаёти КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил март Пленуми қарорларининг, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачевнинг Пленумдаги нутқининг йўналтирувчи таъсири остида ўтмоқда, — деб таъкидлади Т. А. Алимов. — Бу пленум ленинчи партиянинг яратувчилик ва тинчликсевар, совет жамияти ҳаётининг барча жабҳаларини такомиллаштиришга қаратилган стратегик йўлига ҳамиша содиқ эканлигининг яна бир ёрқин намунаси бўлди. Пленум материалларида партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумларида ижтимоий ишлаб чиқаришни янада юксалтириш ва интенсивлаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, хўжалик юритиш механизмини, бутун бошқарув системасини такомиллаштириш юзасидан ишлаб чиқилган кенг қамровли коммунистик қурилиш вазифаларидан келиб чиқадиган партиянинг олижаноб мақсадлари янада ривож топди.

Областимиз меҳнаткашлари барча совет кишилари қатори Пленумда қисқа муддатларда энг юксак фан-техника позицияларига, меҳнат унумдорлигининг жаҳон даражасига чиқиб олиш юзасидан қўйилган вазифани бир овоздан қўллаб-қувватлаган ҳолда кутиб олдилар. Пленумда таъкидланганидек, бу вазифанинг муваффақиятли бажарилиши совет кишиларининг меҳнат ва сиёсий активлигини доим ўстириб боришни, интизомни мустаҳкамлашни, ҳамма жойда тартибни янада мустаҳкамлаш учун, ҳаётимизни ёт иллатлардан тозалаш учун қатъий чоралар кўришни, мақтанчоқлик, дабдабабозлик, ваъдабозликка қарши, бизнинг яхши яшашимиз ва самарали меҳнат қилишимиз учун халақит бераётган барча нуқсонларга қарши изчил, муросасиз кураш олиб боришини талаб этади.

Партия раҳбарлиги услубини яхшилаш, кадрлар билан ишлаш даражасини ошириш ана шу масъулиятли вазифаларни муваффақиятли амалга оширишнинг муҳим шартидир. КПСС Марказий Комитети кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш, кадр сиёсатини такомиллаштириш бўйича ишларни партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, совет, хўжалик органлари фаолиятининг ҳал қилувчи участкаси деб қарамоқда.

Мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни тезлаштиришга қаратилган партия йўли партия, совет, хўжалик ва маданий қурилишнинг барча жабҳаларида кадрларга нисбатан янги, янада юксак талаблар қўяди. КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил март Пленумида кадрлар билан ишлашни янада яхшилаш бўйича партия ташкилотлари фаолиятининг аниқ программаси белгилаб берилди. Коммунистлар барча участкаларда, ҳамма жойда ва ҳамма вақт гражданлик бурчини бажаришда, жамиятимиз фаровонлиги учун сидқидилдан меҳнат қилишда ҳаммага намуна бўлишлари, ленинча иш услубини қарор топтиришлари керак. Бу биринчи навбатда партия кадрларига, партия ва давлат раҳбарларига тааллуқлидир. Бу кўрсатмалар Тошкент области партия ташкилотларига ҳам бутунлай ва тўла тааллуқлидир, улар биз учун алоҳида аҳамиятга эга ва актуал ҳисобланади.

Областимизда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми томонидан экономика ва маданиятни ривожлантиришда, кадрлар сиёсатини ўтказишда, кишиларни тарбиялашда раҳбарлик услуби ва методларидаги очиб ташланган камчиликларга қарши ҳали ҳам етарли даражада қатъийлик ва муросасизлик билан кураш олиб борилмаяпти. Коммунистлар, барча меҳнаткашлар томонидан маъқулланган ва қонунчиликни мустаҳкамлашга, салбий ҳодисаларни таг-томири билан бартараф этиш ҳамда вазиятни соғломлаштиришга қаратилган йўл суст амалга оширилмоқда.

Область партия комитети бюроси бундай аҳволнинг асосий сабаби область экономикаси ва социал ҳаётида ишлар аҳволини чуқур, ҳолисона ва танқидий таҳлил қилинмаганида, ваъда беришдан амалий ишга ўтилмаганида деб ҳисоблайди. Халқ хўжалигига, сиёсий ва маданий ҳаётга партиявий раҳбарликдаги нуқсонларга лозим даражада принципиал баҳо берилмади. Носоғлом ҳолатларни хас-пўшлаш, уларни камайтириб кўрсатиш, фақат айрим ходимларнигина танқид қилиш билан чекланиш йўли ўтказиб келинди.

Саноатда маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича маълумотларнинг сунъий равишда оширилиши областимизда юзага келган маънавий-психологик муҳитга танқидий баҳо берилиши кераклигини кўрсатиб турипти. Ҳар беш корхонанинг бирида қўшиб ёзишлар ва ҳисоботни чалкаштириш ҳоллари аниқланди. Чала объектларни, айниқса уй-жойларни қуриб бўлинди, деб планларга киритиш, капитал маблағларни ўзлаштириш ва қурилиш-монтаж ишлари бўйича ҳисобот маълумотларини чалкаштиришдек, қораланган система чуқур илдиз отди.

Алдашлар, кўзбўямачилик халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, маданият соҳаларига ҳам кириб борди. Сўнгги вақтларда Коммунистик, Бекобод, Бўка ва айрим бошқа районларнинг қатор хўжаликларида пахтани тайёрлаш, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотишда катта миқдордаги қўшиб ёзишлар ва қаллобликлар очиб ташланди. Тошкент, Олмалиқ, Ангренда уй-жойларни тақсимлашда қўпол хатоларга йўл қўйилганлиги аниқланди. Раҳбар ходимларнинг ҳашам-

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия ва касаба союз органларида кўп йил самарали ишлаганлиги, областнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида актив қатнашганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Тошкент область Касаба Союзлари Советининг раиси ўртоқ Анатолий Васильевич Брановни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

КАДРЛАР БИЛАН ИШЛАШНИ ЯХШИЛАЙЛИК

(Боши 1-бетда)

дорликка бино қўйиши ва хизмат мавқеини суиистеъмол қилиши ҳоллари аниқланди. Савдо, матлубот жамияти, қурилиш ва қишлоқ хўжалиги соҳаларида шундай касалликларга кўпроқ мубтало бўлинганлиги кишини ташвишлантиради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан кейин айбдорларнинг анчагина қисми социалистик мулкни талон-тарож қилганлиги, порахўрлиги ва бошқа қонунга хилоф хатти-ҳаракатлари учун қамалди. Қисқа қилиб айтганда областимиз экономикаси ва социал ҳаётидаги бундай салбий ҳолатлар маълум даражада хавфлидир.

Шунинг учун ҳам область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари, партия ташкилотларидан ўз фаолиятини тубдан қайта қуриш кескин талаб этилмоқда. Шуни ҳисобга олиш керакки, хўжалик ва маданий қурилишнинг турли участкаларида йиллар давомида тўпланиб қолган салбий ҳолатлардан халос бўлиш осон эмас. Сўз ва иш ўртасидаги номутаносиблик инерциясини осонликча бартараф этиб бўлмайди. Лекин бизнинг олдинга томон юришимизга халақит бераётган, тўсиқ бўлаётган камчиликни вақтнинг ўзи бартараф этади, деб сусткашлик қилишга ҳаққимиз йўқ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган XIX пленуми салбий ҳолатларга қарши муросасиз кураш олиб бориш юзасидан XVI пленум ишлаб чиққан йўл қисқа муддатли кампания эмаслигини яна бир марта таъкидлади. Республика Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев шу пленумдаги докладида таъкидлаганидек, белгиланган йўл муваффақиятини таъминлаш учун истиқболни кўзлаб оқилона, изчил ва аниқ мақсад билан иш олиб бориш, амал қилинаётган йўлга ошкора ёки яширинча қаршилик қилаётган, пайт пойлаш позициясида турган кимсаларга нисбатан қатъий, кескин зарба бериш керак.

Республика Компартияси Марказий Комитети пленумлари қарорларини бажариш юзасидан партия комитетлари, жамоат ташкилотлари, совет, хўжалик органлари томонидан ишлаб чиқилган тадбирларни муваффақиятли амалга оширишда раҳбар кадрлар ҳал қилувчи роль ўйнайдилар.

Область партия ташкилоти партия, совет, хўжалик қурилишининг муҳим участкаларида юксак касб маҳоратига, яхши ташкилотчилик қобилиятига, вазифаларни умумдавлат манфаатлари нуқтаи назаридан ҳал қилишни биладиган кишилар туришига эришмоқда. Сўнгги бир ярим йил ичида шаҳар ва район партия комитетларининг 28 секретари, шу жумладан тўққиз нафар биринчи секретарлари, шаҳар ва район ижроия комитетларининг 44 раиси ва раис ўринбосарлари, корхоналар, ташкилотлар, колхозлар ва совхозларнинг 45 раҳбари алмаштирилди. Бошқа участкаларда ҳам раҳбар ходимлар ўзгартирилди. КПСС Марказий Комитети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети кадрлар масаласини ҳал қилишда область партия ташкилотига бебаҳо ёрдам бермоқдалар.

Биз қилинган ишларнинг аҳамиятини камситмаган ҳолда кўрилган чоралар асосан юқори қатлам камчиликларига тааллуқли эканлигини тан олишимиз керак. Ҳали ҳамма участкалар ҳам лаёқатли кишилар билан мустаҳкамланганича йўқ. Ҳали ҳам жойларда ташаббуссиз ва масъулиятсиз ходимлар ишламоқдалар, улар ишни ўртамиёна олиб бормоқдалар, талаблардан орқада қолмоқдалар, давлат интизомини бузмоқдалар. Уларнинг кўпчилиги ишчанлик ва сиёсий сифатлари билан эмас, кимларнингдир қўллаши билан шундай лавозимларга келиб қолганлар.

Ваҳоланки, юқорида таъкидланганидек, бундай ҳодисаларга қарши курашда принципиал позиция ҳамма жойда ҳам қарор топгани йўқ. Айрим шаҳар ва район партия комитетларида кадрлар билан ишлашдаги камчилик ва нуқсонларга муросасозлик муносабатида бўлмоқдалар, чала-чулпа чоралар билан чекланмоқдалар, область партия комитетининг кўрсатмасини кутмоқдалар, унинг фикрини билиш позициясида турмоқдалар.

Яқинда область партия комитети бюроси Тошкент шаҳар ижроия комитети ва район ижроия комитетлари томонидан уй-жойларни тақсимлашда қўпол хатоларга йўл қўйилганлиги ҳақидаги масалани кўрди. Шаҳарда меҳнаткашлар учун жуда муҳим аҳамиятга эга бўлган бу ишда номаъқулчиликлар ва қонунни бузиш ҳоллари таркиб топганлиги аниқланди. Уй-жой кескин танқис бўлгани ҳолда раҳбар ходимларнинг анчагина қисми учун жуда қулай шарт-шароитлар яратиб берилган ва уларнинг беқиёс талаблари қондирилган.

Мана шу қонунга хилоф ишларнинг ҳаммаси Тошкент шаҳар партия комитетига маълум эди. Гражданлар ўзларининг турли партия ва совет органларига юборган кўп сонли хатларида шу ҳақда ғазабланиб хабар бердилар. Лекин шаҳар партия комитети ана шу фактларни кўриб чиққанда шаҳарда уй-жойларни тақсимлашда қонунга амал қилмаслик системаси қарор топганлигини кам учрайдиган ҳол деб ҳисоблади.

Икки ойдан ортиқроқ вақт ўтган бўлишига қарамай, шаҳар партия комитети, шаҳардаги район партия комитетлари секретарлари очиб ташланган номаъқулчиликларни бартараф этиш учун ҳали ҳам дурустроқ амалий иш қилмадилар.

Шаҳар партия комитети бюроси шаҳарнинг бош архитектори Одиловга ҳам нисбатан раҳмдиллик қилди. У ўзининг мавқеини суиистеъмол қилиб, отасига қонунсиз равишда ер участкаси олишга ёрдамлашди. Одилов ана шу участкада жуда катта қўшимча қурилишлари бўлган уй-жой биносини барпо этди.

Одиловнинг молпарастликка хирс қўйганлиги қисқа вақт ичида учта автомашинани олиб-сотиб, тўртинчисини олганида 15 минг сўм гонорар олиб, бу маблағдан партия взноси тўлашни лозим, деб ҳисобламаганида ҳам яққол кўринди. Шундай киши КПСС аъзолари сафида ва шаҳар партия комитети составида қолдирилган эди.

Бугунги пленум областда кадрлар билан ишлашда вужудга келган аҳволни чуқур ва талабчанлик билан таҳлил этиши ҳамда кадрлар билан ишлашни тубдан яхшилашнинг йўллари, формалари ва усулларини белгилаб бериши, партия ички ҳаёти механизмини шундай созлаши керакки, илгари йўл қўйиб келинган хатолар мутлақо такрорланмасин.

Гап партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари томонидан кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда ленинча принципларга оғишмай амал қилиниши устидан расмиятчилик учунгина эмас, балки аниқ ҳамда амалий назорат ўрнатилиши устида бормоқда.

Ҳозирги шароитларда кадрлар билан ишлашда ходимларнинг сиёсий ва маънавий фазилатларини баҳолашга талабчанлик билан муносабатда бўлиш лозимлиги энг муҳим ўринлардан бирига кўтарилди. КПСС Марказий Комитети кадрларнинг маънавий поклиги шунчаки оддий масала эмаслигини доим таъкидлайди. Бу, аввало, катта сиёсий масаладир — партиянинг омма билан алоқасининг мустаҳкамлиги, унинг халқ ўртасидаги обрўси масаласидир. Бу ҳамма учун яхши тушунарлидек туюлади. Бироқ, айрим шаҳар ва район партия комитетлари кадрларни маънавий софлиги ва юксак партиявийлиги учун эмас, балки планларнинг бажарилишини анча ошириб кўрсатишга устомонлиги учун қадрлаш ва ҳурмат қилиш керак, деб ҳисоблайдилар. Бунда планлар ва топшириқларнинг қандай йўллар ва усуллар билан бажарилиши таъминланаётганлигига кўпинча эътибор бермайдилар. Область партия комитети аъзоларига матбуот материалларидан маълумки, «Политотдел» колхозида сигирлар маҳсулдорлигини ошириб кўрсатиш мақсадида улар сони маълумотларда атайлаб бузиб кўрсатилган. Бу шунинг учун ҳам содир бўлдики, колхоз раиси Хван мансабига ва билдирилган юксак ишончга нолойиқ экан.

Бекобод районидаги «Далварзин» совхозининг директори Ортиқов, Мавлонов номли совхоз директори Аҳмедов, «Авангард» совхозининг собиқ директори Усмоналиев, Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхози раиси Эм назоратнинг йўқлиги ва қатъий талабчанлик бўлмаганлигидан фойдаланиб, қонунбузарлик йўлига ўтиб олишди. Область партия комитети, область ижроия комитети, район партия комитетларининг секретарлари эса хўжаликларнинг муваффақиятларини нопок йўл билан таъминлаётган раҳбарларнинг қоралаган хатти-ҳаракатларини ўз вақтида олдини олмадилар.

Партия комитетлари кўп ҳолларда қонунларни бузган раҳбар ходимларни ҳаққоний жазодан ҳимоя қилишга интиладилар, уларнинг олдинги хизматларини рўкач қилиб, лавозим обрўларини сақлаб қолишга кўмаклашадилар.

Гўшт саноати ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Йўлдошев турмушда ўзини нотўғри тутаётганлиги Калинин район партия комитети ва унинг биринчи секретари ўртоқ Қамбаровга маълум эди. Лекин улар Йўлдошевнинг ахлоқий нопоклигини бирлашма планни уддалаши ва яхши ҳисобда бўлиши билан оқлаш мумкин, деб ҳисобладилар ҳамда Йўлдошевни жавобгарликдан ҳар томонлама сақлаб қолишга ҳаракат қилдилар. Район партия комитетининг бюроси учун унинг айбини муҳокама қилишга бир ойдан ошиқ вақт керак бўлди. Хўш, қандай қарор қабул қилинди? Район партия комитети бюроси унга қаттиқ ҳайфсан бериш билан чекланди.

Фақат ўртоқ Қамбаров билан область партия комитетида бир неча бор суҳбат ўтказилгандан сўнггина Йўлдошев район партия комитети бюросининг аъзоси бўлиши мумкин эмас ва бўлмаслиги кераклигига ишонч ҳосил қилдирилди. Лекин шу вақтгача у район партия комитети составидан чиқарилмади.

Шу район партия комитети раҳбарлари район ижроия комитети раисининг ўринбосари Аҳмедов ўғлининг ярамас ахлоқи ҳақидаги фактларни область партия комитетидан бекитдилар. Бу тушган хатдан маълум бўлиб қолгач эса принципсизлик қилдилар ва фақат область партия комитетининг талабидан кейингина Аҳмедовни лавозимидан бўшатдилар. Лекин уни район Совети депутатлари составида қолдирдилар.

Бу XVI пленум йўлига яширинча қаршилик кўрсатишдан бошқа нарса эмас, бундай фактлар сиёсий ва ижтимоий жиҳатдан хавфли эканлигини кўришни истамаслик, кадрларнинг ахлоқий қиёфасига нисбатан суст талабчанлик оқибатидир.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, кадрларни танлаш ва уларни жой-жойига қўйишда шошма-шошарлик, етарли мулоҳаза юритмаслик айрим ҳолларда принципсизлик қилинган жойда яхши натижаларга эришиш мумкин эмас.

Область аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бошлиғи Саидовнинг иш услуби ҳақида кўплаб шикоятлар тушмоқда. Унинг беparволиги туфайли раҳбар лавозимларга етарли даражада тайёргарлиги бўлмаган, ташаббуссиз, нопок кишилар тайинланмоқда, давлат мулкини талон-торож қилиш, турли қаллобликлар учун қулай шароитлар вужудга келтирилмоқда.

Бошқармада қўшиб ёзишлар, кўзбўямачилик ва бошқа шу каби нуқсонларга муттасил йўл қўйилмоқда. Бироқ, Саидов ўз ишини танқидий баҳоламайди, ўзини мақташ билан шуғулланади, атрофига тасодифий шахслар ва лаганбардорларни тўплаб олган. Бу ҳақда унга область партия комитетида неча бор айтилди, иш услуби ва методларини яхшилаш имкониятлари берилди. Лекин Саидов тегишли хулосалар чиқармади. Чамаси, область ижроия комитети уни шу масъулиятли лавозимида бундан буён фойдаланиш мақсадга мувофиқми ёки йўқми, шу ҳақда ўйлаб кўриши керак.

Область партия ташкилоти Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда ошна-оғайнигарчилик, қариндош-уруғчилик ҳолларига йўл қўйишни қатъий бартараф этиш ҳақидаги талабларини тўғри қабул қилди. Бундай фактлар бизнинг областимизда ҳам бор эди.

Шу муносабат билан юксак ишончга сазовор бўлган раҳбарлар эътиборини шундай ҳолатларга йўл қўймаслик учун шахсий масъулиятни чуқур англаш зарурлигига қаратишни истардик.

Савдо ходимлари ўртасида қариндош-уруғчилик алоқалари кенг ёйилганлиги ҳақида тушган сигналлар текширув вақтида тасдиқланмоқда. Янгийўл шаҳар савдосига область савдо бошқармаси бошлиғи Йўлдошевнинг укаси раҳбарлик қилган. Янгийўл шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ Анорқуловнинг қариндоши Мўминов шаҳар маиший хизмат кўрсатиш комбинатига бошчилик қилган. Шунинг учун ҳам Мўминов давлатга келтирган катта зарар учун партиявий ва жиноий жавобгарликка тортилмоқчи бўлганда Анорқулов уни жазодан ҳимоя қилиб қолганлиги тасодиф эмас, кейинчалик эса уни яна раҳбар лавозимга — шаҳар савдоси директорининг ўринбосарлигига тавсия этди. Ҳозирги вақтда бу нуқсон бартараф этилди. Лекин ҳар ким бундан тегишли хулосалар чиқариб олиши керак. Бу айниқса, область ижроия комитети ва Тошкент шаҳар ижроия комитетининг бўлимлари ва бошқармаларига тааллуқлидир. Область партия комитети бўлимлари бу масалаларга катта эътибор бериши ва партия комитетлари ҳамда хўжалик раҳбарларига нисбатан юксак талабчан бўлишлари керак.

Партия, КПСС Марказий Комитети ишнинг барча участкаларини ишни яхши биладиган ташкилотчилар, чуқур компетентли кишилар бошқаришига катта эътибор бераётганлиги ҳаммага маълум. Ҳозирги шароитларда бу талаб алоҳида аҳамият касб этади. Ваҳоланки, бу ҳамма жойда ҳам лозим даражада ҳисобга олинмаяпти.

Кўпинча кадрларни юқори лавозимларга кўтаришда «анкетага қараб танлаш» усули қўлланилмоқда. Ходим шахс сифатида қандай эканлигини аниқлашга катта эътибор берилади. Айни вақтда унинг аниқ лавозимда ишлаш учун лойиқ-лойиқмаслиги, у келгусида ҳал қилиши лозим бўлган масалаларда қанчалик омилкорлиги синчковлик билан текшириб кўрилмайди. Бунинг оқибатида камчиликларга йўл қўйилади, бу камчиликлар жуда қимматга тушади.

Кадрлар билан ишлашдаги энг суст жойлардан бири уларнинг тез-тез алмаштириб турилишидир. Областимиз бўйича сўнгги тўрт йилда турли сабаблар билан партия комитетларининг номенклатурасида турган саноат корхоналари ходимларининг деярли 80 проценти, қурилишда салкам 90 проценти алмашди. Транспорт, савдо, маиший хизмат кўрсатишдаги номенклатура кадрлари состави деярли тўла янгиланди. Айниқса, Чирчиқ, Олмалиқ, Янгийўл саноатида, Ангрен шаҳри, Тошкент, Чиноз, Янгийўл районлари қурилишида, Оққўрғон районы савдосида, Оҳангарон ва Бўка районлари қишлоқ хўжалигида раҳбар кадрлар тез-тез алмашиб туради. Бундай практика иш натижаларига ижобий таъсир кўрсатмаса керак.

КПСС Марказий Комитети партия ходимини алмаштиришни фақат энг сўнгги чора деб қарашни талаб этмоқда. Агар айрим партия комитетларида бу системага айланиб қолган бўлса унинг сабабини кадрлар билан ишлашнинг нотўғри услуби ва методларида, кадрларнинг сафларини фақат анкета маълумотлари бўйича баҳолашда, бошланғич партия ташкилоти, меҳнат коллективи, жамоатчиликнинг киши ҳақидаги фикрини билишни истамаслик ва уни эътиборга олмасликдан қидириш керак.

Область партия комитетининг бўлимлари, айниқса, қишлоқ хўжалик бўлими (Ш. О. Дадабоев) ана шундай нуқсонларга йўл қўймоқдалар. Бунга Пискент районидаги Свердлов номли ва Бўка районидаги Ҳамза номли колхозларнинг раислари лавозимига кадрлар танлашда йўл қўйилган хатоликлар мисол бўлиши мумкин. Бу колхозларнинг меҳнаткашлари район партия комитетлари ва область партия комитети қишлоқ хўжалиги бўлими тавсия этган ходимлар номзодларини қатъий рад этдилар, партия комитетларига коллективлардаги ахлоқий-психологик вазиятни чуқур билишлари лозимлиги, кадрларни танлашга расмиятчилик билан, айрим ҳолларда бир қолипда муносабатда бўлишни қатъий бартараф этиш бўйича яхши сабоқ бердилар.

Область партия комитетининг секретариати, бўлимлари, ва биринчи навбатда ташкилий-партиявий ишлар бўлими, унинг янги мудири А. И. Севастьянов ҳамма жойда ходимларнинг ишчанлик ва сиёсий фазилатларини объектив ўрганиш учун қатъий ва партиявий талабчанлик билан муносабатда бўлишга эришишлари керак. Шу мақсадларда характеристикаларнинг аҳамиятини ҳар томонлама кўтариш, уларда ходимнинг кучли томонлари, шунингдек, суст томонлари очиб кўрсатилишига эришиш керак. Бу шунинг учун ҳам алоҳида таъкидланиши кераки, кўп ҳолларда характеристикаларни тузиш ва тасдиқлашга лозим даражада масъулиятни ҳис қилмаган ҳолда муносабатда бўладилар, бу ҳужжатлар мажбурий, лекин қуруқ расмиятчилик учунгина тайёрланади, деб ҳисоблайдилар. Бир қатор характеристикаларни таҳлил қилиш шуни кўрастдики, кўпинча улар шошма-шошарлик, «нусха олиш» йўли билан бир қолипда тузилади, умумий жумлалар билан тўлдирилади, бу жумлалардан у ёки бу киши ходим сифатида аслида нималарга қобилиятли эканлиги, унинг сиёсий, ишчанлик, ахлоқий фазилатлари қандай эканлигини билиб олиш жуда мушкулдир.

Агар характеристика белгиланганича тузилса ва тасдиқланса, агар унда ходимга хос бўлган фақат ижобий фазилатларгина эмас, шу билан бирга камчиликлар ҳам акс этса шундагина у кадрлар билан ишлашни яхшилашнинг таъсирли воситаси бўлади, характерланаётган кишининг тарбиясига ҳам ижобий таъсир кўрсатади.

Ходимни юқори лавозимларга кўтаришда унинг ижобий фазилатлари ҳар томонлама мақталиши, ишдан олинаётганда эса фақатгина салбий баҳо берилиши билан келишиб бўлмайди. Маълумки, ҳаётда бундай бўлмайди.

Бундай принципсиз позиция кўпинча нимага олиб келади? Сўнгги тўрт йил ичида 280 нафар номенклатура ходимлари турли салбий сабаблар бўйича лавозимларидан озод қилинди, уларнинг деярли 70 проценти XVI пленум ўтгандан сўнг бўшатилди. Раҳбар участкаларга виждонсиз кишилар тавсия этилганлиги учун ҳеч ким шахсан жавоб бермади.

Область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари ходимларни ҳар томонлама ўрганиш, уларга одил баҳо бериш, уларнинг масъулиятини ошириш мақсадларида кадрлар билан ишлашда демократик асосларни актив ривожлантиришлари, ўзини ижобий томондан кўрсатганларнинг ҳисоботларини пленумларда, бюро мажлисларида, партия комитетларида, совет органларида эшитиб туриш практикасини кенг қўлланишлари лозим. Ҳамма жойда Грузия партия ташкилотларининг партия, совет, касаба союз ва комсомол кадрларини, корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар раҳбарларининг аттестациясини ўтказиш, очиқ партия йиғилишларида коммунистларнинг ҳисоботини тинглаш ва характеристикаларни тасдиқлаш бўйича тажрибасини жорий этиш, В. И. Ленин ўргатганидек, энг яхши ходимларни танлаш ишини кенг, планли, системали ва очиқ-ойдин қўйишга қаратилган бошқа ташкилий чоралар ва формалардан фойдаланиши лозим.

Айрим партия комитетлари, совет, хўжалик органларининг ишни барбод этган, ўз обрўсини йўқотган раҳбарларини номенклатура лавозимида қолдириш ёки бошқача қилиб айтганда битта раҳбарлик ўрнидан иккинчисига ўтказишга бўлган уринишларга қарши янада кескинроқ ва қаттиқроқ йўл тутиш керак.

Шуни очиқ айтиш керакки, область партия комитетининг талабига қарамай, оғизда қоралланган бу практика ҳали ҳам тўла бартараф этилганича йўқ. Олмалиқда, Акмал Икромов, Сергели, Тошкент, Чиноз, Янгийўл ва бошқа районларда катта камчиликларга йўл қўйганлиги учун қатор жазоланган кишилар янги раҳбар лавозимларга қўйилганлар, уларнинг айримлари моддий имтиёзлар ва шароитлар нуқтаи назаридан ҳатто ютиб ҳам чиққанлар.

Бу аҳвол бундан буён давом этиши мумкин эмас. Партия кадрларни тарбиялашга катта зарар келтирадиган, жазоланмасликка ишонч ҳосил қилишга олиб келувчи бундай келишувчиликни аллақачонлар ва сўзсиз қоралади. Ишни барбод этган ходим қуйи ишларда ишончни қозонган ва ўзини кўрсатган тақдирдагина раҳбарлик лавозимларига кўтарилиши мумкин.

КПСС Марказий Комитети доим таъкидлаганидек, кадрлар билан ишлашдаги муҳим йўналиш кадрлар составини доим янгилаш ҳақида, уни янги кучлар билан, аввало, ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, зиёлилар, хотин-қизлар ва ёшларнинг энг яхши вакиллари ҳисобига муттасил тўлдириб бориш ҳақида ғамхўрлик қилиш бўлди ва шундай бўлиб қолади. Афсуски, шаҳар ва район партия комитетлари бунинг учун мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланмаяптилар.

Бунинг сабабларидан бири шундаки, партия комитетлари қобилиятли ташкилотчилар ва ижодий ишловчи раҳбарлар қидириб танлаб олинадиган кишилар даврасини чеклаб қўядилар. Амалда раҳбар партия, совет, касаба союз ва комсомол органларига сайланган оддий меҳнаткашларнинг кўп сонли армияси эътиборларидан четда қолади. Улар мураккаб ишларда суст синаб кўрилади ва саноат, қишлоқ хўжалигидаги масъулиятли ишларга, жамоат ташкилотларига камдан-кам кўтариладилар.

Кишиларнинг айрим категорияларини, айниқса, ёшларни раҳбар лавозимларга кўтаришга бўлган қандайдир нотўғри тушунча, асоссиз ишончсизлик қатъийлик билан бартараф этилмаяпти. Ангрен, Янгийўл шаҳар партия комитетлари, Оҳангарон, Калинин, Ленин, Ҳамза, Ғалаба, Собир Раҳимов, Октябрь ва бошқа қатор район партия комитетлари кадрлар номенклатурасида сўнгги тўрт йилда 40 ёшгача бўлган ходимлар сони 4-6 ва ундан ҳам кўпроқ процент қисқарганлиги факти шундан далолат беради.

Цехлар, сменалар, участкалар раҳбарлари, бўлинмалар ва фермалар бошқарувчилари, колхоз ва совхозлардаги бригадирлар ўртасида ёшлар ҳали ҳам жуда кам.

Ёшларни раҳбарлик постларига кўтариш уларнинг қобилиятлари ва истеъдодлари янада ривожланиши учун стимул бўлибгина қолмайди. Бу, аввало раҳбарликнинг давомийлигини таъминлаш тўғрисидаги катта принципиал масаладир. Область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари амалда барча участкаларда кекса авлоднинг синалган кадрлари билан ёшлар, истиқболли ходимлар қўлни-қўлга бериб меҳнат қилишлари, тажриба, билим орттиришлари, лозим даражада чиниқишлари ҳақида доим ғамхўрлик қилишлари керак.

Ҳар бир раҳбар, у қайси лавозимни эгаллашидан қатъий назар ўз ёрдамчилари бўлган кишилар орасидан зарур бўлганда ўзи ўрнида ишлай оладиган ва ишни талаб даражасида олиб бора оладиган кадрларни ўстириши керак.

Партия комитетларини ёш кадрлар билан мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилиши керак. Сўнгги вақтларда шаҳар ва район партия комитетларига қуйи совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик ишида ишчанлиги, сиёсий ва ахлоқий фазилатлари бўйича ўзини яхши кўрсатган анчагина ёш кишилар келди.

Область партия комитети партия комитетлари аппаратларини ёшлар ҳисобига янги кучлар билан муттасил тўлдириш йўлини бундан буён ҳам қатъийлик билан олиб боради. Айни вақтда партия аппаратларига сайланадиган активнинг мактабини ўтаган, партиявий-сиёсий фаолиятнинг ўзига хос хусусиятлари билан таниш бўлган кишилар кўтарилиши устидан қаттиқ ва талабчанлик билан назорат амалга оширилиши лозим.

Хотин-қизларни раҳбар ишларга кўтариш ҳақида алоҳида тўхталиб ўтиш керак. КПСС Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг хотин-қизларни барча даражадаги раҳбарлик ишларига қатъий кўтариш ҳақидаги кўрсатмаларига қарамай, бу иш ҳамон секинлик билан тузатилмоқда. Бу масаланинг социал ва халқ хўжалик аҳамияти ҳамон етарли даражада баҳоланаётгани йўқ.

Хотин-қизлар ишловчилар ўртасида кўпчиликни ташкил этган тармоқларда ҳам уларни раҳбар лавозимларга истамасдан, жуда суст кўтарадилар. Бригадирлар, бўлинмалар бошқарувчилари ўртасида, савдо, умумий овқатланиш, соғлиқни сақлашдаги раҳбарликнинг ўрта звеносида аёллар жуда кам. Ваҳоланки, областда раҳбар лавозимларни эгаллаб турган хотин-қизлар ишни юксак масъулият, ижодий ва оқилона олиб бораётганлигини кўрсатувчи мисоллар бор. Масалан, Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхоз раиси У. Ҳасанова ва Янги Ангрен ГРЭСи қурилиш бошқармасининг бошлиғи И. А. Шигильчева ҳамда бошқа кўпгина бизнинг ажойиб, меҳнаткаш хотин-қизларимиз бутун республикага машҳур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумида партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари олдига хотин-қиз кадрларни тарбиялаш, уларнинг ўсиши ҳақида доим ғамхўрлик қилиш, кўпроқ ёрдам бериш бўйича тамомила аниқ вазифа қўйилди. Область партия ташкилоти хотин-қиз кадрлар ўртасида ишни яхшилаш учун кўпгина имкониятларга эга ва ана шу имкониятлардан иложи борича кўпроқ фойдаланиши лозим.

Раҳбар кадрлар состави область аҳолисининг миллий составини иложи борича тўлароқ ҳисобга олиши ва ўзида акс эттириши, раҳбарликнинг ҳар бир бўғинида унинг территориясида истиқомат қилаётган миллатларнинг вакиллари бўлиши учун янада таъсирчан чоралар кўриш керак.

КПСС кадрлар сиёсатида интернационализмни доно ленинча миллий сиёсатни амалга оширишнинг ажралмас қисми, совет халқларининг метиндек дўстлиги ва қардошлиги учун курашда муҳим бўғин, деб қарайди.

Интернационализм бизнинг социалистик воқелигимизнинг энг муқаддас хислатидир. Уни сўзда эмас, амалда ҳимоя қилиш, қарор топтириш керак. Биз худди шу нуқтаи назардан раҳбарларнинг сиёсий етуклигига баҳо беришимиз керак. Афсуски, уларнинг айримлари кадрлар билан ишлашда интернационал йўл тутишнинг юксак масъулиятини ҳис этмайдилар.

Чирчиқ шаҳар партия комитети, унинг биринчи секретари партия комитети номенклатурасига кирувчи кадрларнинг миллий составини чуқур таҳлил қилишлари ва сайлаб қўйиладиган партия, совет органларида, хўжалик ишида барча миллатлар вакиллари бўлиши кераклигини кўришлари лозим эди. Буни нормал ҳол деб бўлмайди. Область партия комитети ана шундай принциплардан оғишларни Олмалиқ ва Бекобод шаҳар партия комитетининг биринчи секретарлари Мирқосимов ва Иброҳимов ўртоқларга, Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Мақсумовга, Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари Муслимов, Фрунзе ва Ҳамза район партия комитетларининг биринчи секретарлари Хўжаева ва Нажмиддинов ўртоқлар ҳамда бошқаларга кўрсатди. Бу масалада бизнинг позициямиз ҳужумкор ва муросасиз бўлиши керак. Кадрлар билан ишлашда интернационал принципни камситиш меҳнаткашларнинг шикоятлари ва ҳақли эътирозларини вужудга келтирмоқда, айрим ҳолларда ижтимоий ҳаётда номақбул ҳолатларнинг пайдо бўлишига олиб келаяпти. Шунинг учун ҳам бу ишда ҳеч ким бўшашувчанлик қилиши керак эмас.

Кадрлар сиёсатини амалга оширишда ҳақиқий резервни шакллантириш партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир. Бу муҳим восита бўлиб, усиз партия, совет, хўжалик қурилишининг барча участкаларини синалган, юксак малакали, партия ишига содиқ кадрлар билан мустаҳкамлаш бўйича муттасил планли иш олиб бориш мумкин эмас. Бироқ, ана шундай оддий, ҳамма учун тушунарли бўлган ҳақиқатни яна бир бор такрорлашга тўғри келади. Чунки партия комитетлари резервни тайёрлаш бўйича ҳали ҳам диққат билан ва оқилона иш олиб бормаяптилар.

Резервлар билан ишлашда шундай система бўлиши керакки, у кишиларни чуқур, ҳар тарафлама ўрганишга, улар орасидан раҳбарлик лавозимига кўтариш мумкин бўладиганларни синчиклаб аниқлашга кўмаклашадиган бўлиши лозим. Бу ишда шошма-шошарликка, резерв кадрлар составига етарли тайёргарликка ва истиқболга эга бўлмаган ходимларни бефарқлик билан қўшишга батамом барҳам бериш керак. Бир сўз билан айтганда бу масалага ёндашиш тубдан ўзгартирилиши зарур. КПСС Марказий Комитети ўргатаётгандек кишиларни муайян раҳбарлик лавозимига ва соҳаси бўйича кўтаришни кўзда тутган ҳолда тайёрлаш, кишилар қобилиятини ўз вақтида пайқай билиш ва буни объектив баҳолаш, уларни раҳбарлик санъатига ўргатиш, ишни тезроқ ўзлаштиришларига кўмаклашиш керак.

Шунингдек ҳар бир лавозим учун резерв бўлишидан иборат ўзини оқламаган практиканинг қанчалик мақсадга мувофиқлиги ҳақида ҳам чуқурроқ ўйлаб кўриш лозим. Маълумки, ҳаётда бир вақтнинг ўзида ҳамма барча кадрларни ёппасига ўзгартириб бўлмайди. Шунинг учун афтидан шаҳар ва район партия комитетларида, шунингдек область партия комитетида ҳам турли категориядаги раҳбарлар резерви группасига эга бўлиш тўғрироққа ўхшайди. Бу резервдаги ҳар бир кадрнинг ахлоқий-сиёсий хислатларини чуқурроқ ўрганиш, унинг ишчанлик ва ташкилотчилик қобилиятларини аниқ-пухта текшириб кўриш имконини берган бўларди. Энг муҳими эса бу кадрлар резервининг ҳаракатчан ва яшовчанлигини таъминлаган бўлар эди.

Партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ходимлари ҳамда активларининг касб малакасини ошириш бўйича иш форма ва методларини такомиллаштириш ғоят муҳимдир. Шуни очиқ айтиш керакки, область партия ташкилотида кадрларни ўқитишнинг яхлит системаси қарор топмаган. Партия комитетларида ўтказилаётган семинарлар, конференциялар расмий, юзаки, бир қолипда ташкил этилади. Ходимларнинг партия комитетларида, бошланғич партия ва жамоат ташкилотларида, совет, хўжалик органларида, корхона ва хўжаликларнинг обрўли раҳбарлари ҳузурида иш ўрганиши, тажриба орттириши кенг оммалашмади. Раҳбар кадрларни қайта тайёрлаш бўйича областлараро курслар ва Тошкент олий партия мактаби имкониятларидан ғоят ёмон фойдаланилмоқда.

Партиявий-сиёсий маълумотга эга бўлган кадрларга, ростини айтсак, унчалик партиявий муносабатда бўлмаслик ҳоллари ва фактларидан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Партия мактабларини тугаллаган ҳар уч кишидан бири ҳозирги пайтда партия ёки совет аппаратларида ишламаётганликларини оқлаб бўлмаса керак.

Кадрлар билан кўпқиррали иш олиб боришда, уларни камчиликларга қарши курашга сафарбар этишда шаҳар ва район партия комитетларининг роли ғоят каттадир. Улар КПСС сиёсатини жойларда ҳаётга татбиқ этишнинг бевосита ижрочиларидир. Барча социал-иқтисодий ва тарбиявий вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши, хўжалик ва маданий қурилишнинг барча участкаларида ленинча иш услубини қарор топтириш, юксак талабчанлик ва ишга ижодий муносабатда бўлиш муҳитини вужудга келтириш ҳал қилувчи равишда уларга боғлиқдир.

Юқорида айтиб ўтилганидек, шаҳар ва район партия комитетларида партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, кадрлар масъулиятини ошириш, партия турмуши норма ва принципларига қатъий амал қилиш бўйича муайян чоралар кўрилди.

Бироқ ҳеч шубҳасиз тўғри йўналишда олиб борилаётган бу ишга турли салбий ҳодисалар ва камчиликларга нисбатан ҳужумкорликни ривожлантиришнинг бошланғич босқичи сифатида қараш керак.

Афсуски, кўпгина фактлар айрим шаҳар ва район партия комитетларида ишни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми талаб этганидек яхшилаш, раҳбарлик даражасини кескин ошириш, кадрлар билан ишлашни янгича мазмун билан бойитишга қаратилган чораларга етарлича эътибор берилмаяпти. Бунинг сабаби — айрим секретарларнинг баъзи муаммоларни ҳал қилишдан ўзларини четга олишлари, талабчанлик, принципиал позицияни эгаллашни, ишни қайта қуришни ҳохлашмаётганликларидир.

Секретарлар, айниқса биринчи секретарларнинг партия комитетидаги муҳитни белгилашдаги роллари беқиёс каттадир. Шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари ўз ваколатлари ва ҳуқуқларининг кўлами, ўз принципиалликлари, камтарликлари, ҳаммага баб-баравар эканликлари, йўл қўйган камчиликларини софдиллик билан очиқ тан олишлари билан коммунистларга хос энг яхши ғоявий ва ахлоқий фазилатларни ўзларида мужассамлаштирган бўлишлари зарур.

Барча партия раҳбарлари ҳам ана шу юксак талабларга тўла жавоб бермайдилар. Уларнинг айримлари ўзларини «нодир» шахс деб ўйлайдиган бўлишди, ўз фаолиятларини танқидий нуқтаи назардан баҳоламайдилар. Улар ўзларини беқусур, ҳамма нарсани қилаверишлари мумкин бўлган шахслар деган ишончга бориб етдилар.

Область партия комитети Оҳангарон районида рўй берган вазиятдан жиддий ташвишдадир. У ердан олинаётган кўплаб хатларда меҳнаткашлар партия, давлат интизоми жиддий бузилаётганлиги, экономика, савдо, медицина хизматидаги тартибсизликлар, халқ маорифи ва маданиятдаги камчиликлар тўғрисида қаҳр-ғазаб билан ёзмоқдалар. Районнинг кўпгина раҳбар кадрлари таъмагирлик ва тўғридан тўғри айниш йўлига ўтиб олдилар.

Хусусий мулкчилик, мешчанча — истеъмолчилик тенденциялари район ижроия комитети, халқ контроли ва бошқа муассасалар аппаратларига суқилиб кирди. Шунақа қусур район партия комитетининг айрим масъул ходимларига ҳам юқди. Район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Йўлдошев ва район партия комитетининг идеология ишлари бўйича секретари Қаршибоева мансабларини суиистеъмол қилиш йўлига ўтишди. Буларнинг ҳаммаси район партия комитетининг биринчи секретари К. Икромовнинг кўз ўнгида содир бўлмоқда. Бироқ у ана шундай воқеаларга барҳам бериш, районда тартиб ўрнатиш учун тегишли чораларни кўрмаяпти. Аниқланган камчиликлар ва салбий ҳодисаларга қатъий партиявий баҳо берилмаяпти. Айбдорларни жавобгарликка тортмаслик, улар томонидан етказилган зарар миқдорини камайтириб кўрсатишга иложи борича ҳаракат қилиб кўрилмоқда.

Кадрлар билан ишлашдаги нотўғри иш услуби район экономикасига салбий таъсир кўрсатмоқда. Район экономикаси жуда оғир аҳволга тушиб қолди. Саноат, қурилиш қишлоқ хўжалигида, савдо, маиший хизмат кўрсатишда беш йилликнинг тўрт йиллик планлари бирор кўрсаткич бўйича ҳам бажарилмаяпти.

Айбдорларга нисбатан келишувчилик, муросасозлик, принципсизлик кадрларни тарбиялаш ишига тузатиб бўлмайдиган даражада зарар кўрсатмоқда, интизомга путур етказмоқда, кишиларнинг социал адолат тантанасига бўлган ишончини йўқотмоқда. Партия ва халқ томонидан вакил қилинган раҳбар ахлоқий ва маънавий принципларимиз ҳимоясида қаттиқ туриши, бу принципларни четлаб ўтишга сал бўлсада уринаётганларга жуда қаттиқ талабчан бўлиши, айниқса ўзига, ўз хатти-ҳаракатларига талабчан бўлиши керак. Эл-юрт назари, қўллаб-қувватлаши унинг обрўсининг асосини ташкил этиши лозим. Кимки ана шундай ишончни йўқотса, кимки омманинг фикрига, коммунистларнинг, юқори ташкилотларнинг асосли мулоҳазаларига эътибор бермай қўйган бўлса унинг раҳбарлик лавозимини эгаллашга ҳаққи йўқ.

Яна шуни таъкидлаш керакки, ўз фаолиятидаги хатоларни тўғри англаш, йўл қўйган камчиликларига танқидий баҳо бериш, ўртоқлари олдида айбини софдиллик билан бўйнига олиш ходимга тезроқ тўғри йўлга тушиб олишга ёрдам беради. Бироқ бунда партия ташкилотлари улардан оғизда ваъда беришни эмас, амалий конкрет ишларни талаб этишлари зарур.

Бизда шундай мисоллар ҳам борки, ноқонуний йўл билан квартира, коттежлар, боғ участкалари олган, бойваччаларча дала ҳовлилари қурган коммунистларга партиявий жазо бериладику, лекин қонунсиз йўл билан олинган нарсаларни қайтарилишини таъминлаш учун амалий чоралар кўрилмайди.

Бугун шуни яна бир марта таъкидлаш зарурки, кадрлар иши устидан чинакамига назоратнинг йўқлиги ишда хатолар, камчиликларга, турли қонунбузарликларга йўл қўйилаётганлигининг асосий сабабларидан биридир. Биз ҳар бир раҳбар ҳамиша ҳам тепадан, ҳам

(Давоми 3-бетда).

КАДРЛАР БИЛАН ИШЛАШНИ ЯХШИЛАЙЛИК

(Боши 2-бетда).

пастдан туриб контрол қилинишига, топширилган иш учун, шахсий хулқ-атвори учун ўз раҳбарлари олдидагина эмас, ўзи раҳбарлик қилаётган ходимлар, партия ташкилотидаги ўртоқлари олдида ҳам масъулиятини ҳис этишга эриша олганимиз йўқ.

Системали ва ҳар тарафлама назоратни ташкил этишнинг ленинча талабларига риоя этмаслик шунга олиб келдики, кейинги йилнинг ўзида Тошкентда жиддий хатолари ва камчиликлари учун саноат корхоналари раҳбарларининг ҳар 10 тасидан бири, шу жумладан «Средазкабель», «Ўзбектекстильмаш» сингари йирик ишлаб чиқариш бирлашмаларининг раҳбарлари ҳам ишдан бўшатилди.

Тошкент шаҳар партия комитети, район партия комитетлари узоқ йиллар давомида улардан кўпчилигининг фаолиятини ҳар тарафлама рағбатлантирганлари ҳолда, ишларини назорат қилмас ва атрофлича таҳлил этишмас эди. Бу партия комитетлари қатор раҳбарларда калондимоғлик, партиявийлик ва камтарлик ҳиссини йўқотиш, халқ олдидаги масъулиятни англамаслик ҳолларини кўришмади ва бунга ўз вақтида барҳам беришмади. Бу раҳбарлардан айримлари хўжалик сиёсатини обрўсизлантириш йўлига ўтиб олиб кўзбўямачилик, қўшиб ёзиш билан шуғулланишди.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида таъмагирлик, давлат маблағларини ташкилий равишда ўғирлаш, ходимлардан доимий равишда пул йиғиб олиш муҳити вужудга келди. Йиғиб олинган бу пуллар пора сифатида бериларди.

Айрим бошқа раҳбарлар ҳам ана шундай «дард»га чалинишган эди. Уларнинг айримлари ҳамиша жазосиз қолишларига шунчалик ишониб кетганларки, ҳозир, ҳамма жойда тартиб ўрнатиш учун муросасиз кураш авж олдириб юборилган пайтда ҳам жинояткорона ишлар билан шуғулланишдан қўрқмаяптилар. Яқиндагина область халқ контроли комитети «Ўзбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг хўжалик фаолиятидаги жиддий камчиликларни очиб ташлади. Бу ерда хўжасизлик, турли-туман ўғирликлар, давлатни алдаш, хом ашё ва материалларни бекитиб қўйиш оддий воқеага айланиб қолган. Бирлашманинг бош директори Тетушкин бир-бирини қўллаб қувватлаш системасини вужудга келтириб, масъулиятсизлик, принципсизлик муҳитини туғдирар, қўшиб ёзишни қонунлаштириб қўйган, турли-туман қонунбузарликларга йўл очиб берар эди.

Буларнинг ҳаммаси область партия комитети оғир саноат, енгил саноат ва халқ истеъмол товарлари, экономика бўлимларини (Г. И. Соболев, К. М. Йўлдошева, С. Р. Тўлаев) жиддий сергаклантириши зарур эди. Улар саноат корхоналарида иқтисодий кўрсаткичлар қандай йўллар ва усуллар ҳисобига таъминланаётганлиги устидан чуқур, системали назорат ўрнатишлари керак эди, кадрларга ишонч ва ҳурматни уларга юксак талабчанлик билан боғлаб олиб бормаганликлари учун айбдордирлар.

Партия интизомининг бузилиши, ўзибўларчилик, масъулиятсизлик билан курашда ошкоралик таъсирчан воситалардан биридир. Ошкораликдан қўрқиш керак эмас. Шу муносабат билан коммунистлар, энг аввало раҳбар ходимлар масъулияти масалаларини бевосита шаҳар ва район партия комитетларида кўриб чиқишдан иборат партия йўлига мос келмайдиган практиканинг бундан буён ҳам сақланиб қолинишига йўл қўйиб бўлмайди. КПСС Марказий Комитетининг бу хусусдаги қатъий талабларига қарамасдан ҳали ҳамма жойда ҳам «ёпиқ эшиклар» орқасида қарор қабул қилишдан воз кечилмаяпти.

Раҳбар коммунистлар ишидаги камчиликлар, нуқсонларни очиқ муҳокама қилиш муҳим тарбиявий чора, турли қонунбузарликлар ва хатоларнинг олдини олиш, «миш-мишлар», ходимларга турли туҳмат — бўҳтонлар қилиш учун манбаъни йўқотишнинг омилидир.

Шаҳар ва район партия комитетлари раҳбар коммунист йўл қўйган камчилиги учун энг аввало ўз партия ташкилоти олдида жавобгар бўлиши принципига қатъий амал қилишлари ва ҳамма жойда бу принципни ҳаётга татбиқ қилишлари керак. Бироқ Олмалиқ, Калинин, Коммунистик, Паркент, Акмал Икромов районларида ва айрим бошқа районларда ҳали ҳам у ёки бу камчиликларга йўл қўйган раҳбарларнинг бир қисми бошланғич партия ташкилотларида муҳокама этилмаяпти.

Бошланғич партия ташкилоти кадрларни тарбиялаш ишида таянч пунктидир. Шунинг учун партия комитетларининг куч-ғайратлари, ўртоқ И. Б. Усмонхўжаев Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIX Пленумида таъкидлаб ўтганидек, ҳар бир қуйи партия бўғинида муросасизлик муҳитини вужудга келтиришга қаратилиши керак. Ана шу муҳитда қилинган ҳамма ишларга қатъий талабчанлик билан баҳо бериладн, ишдаги камчиликлар ўз вақтида аниқланиб бартараф этилади. Шу туфайли кадрларни жиддий хатолардан сақлаб қолиш мумкин бўлади.

Бунда областнинг қатор районларида ўтказилаётган бошланғич партия ташкилотлари жанговарлигининг кўриги муҳим роль ўйнаши лозим. Бу кўрик давомида сайлаб қўйилган партия органлари аъзоларидан тузилган комиссия партия ташкилотидаги ишларнинг умумий аҳволини баҳолайди, ташкилотнинг коллективнинг ядроси, бутун ташкилотчилик ва идеологик ишларни йўналтириб турувчи раҳбари сифатидаги ролини таҳлил этади, ҳар бир коммунист, шу жумладан раҳбар ходимлар билан ҳам уларнинг ишлаб чиқариш ва жамоат ишларидаги иштироклари, турмушда ўзларини қандай тутаётганликлари тўғрисида суҳбатлашади. Кўрикнинг дастлабки натижалари унинг самарадорлигини тасдиқламоқда.

Юқорида айтилганлар халқ депутатлари Советлари, уларнинг ижроия комитетлари фаолиятига ҳам тўла тўкис тааллуқлидир. Улар ишидаги камчиликлар ҳанузгача камаяётгани йўқ. Меҳнаткашлар ижроия комитет раислари, раис ўринбосарларининг, бошқа масъул совет ходимларининг уларнинг эҳтиёж ва талабларига масъулиятсизлик билан муносабатда бўлишлари тўғрисида ҳаққоний равишда арз қилмоқдалар, бу ходимларнинг хизмат вазифаларини суиистеъмол қилаётганликларига мисоллар келтирмоқдалар. Яқинда Олмалиқ шаҳар ижроия комитети ишида жиддий камчиликлар аниқланди. Шаҳар ижроия комитети раиси Агарковнинг ўз вазифасига бепарво, совуққонлик билан муносабатда бўлиши оқибатида бу ерда турар-жойни ҳисобга олиш ўта ёмон аҳволда бўлган. Шаҳарда квартираларни тақсимлашда қонунсизлик ҳоллари авж олган, социал адолатнинг бошқа принципларига ҳам риоя қилинмаган. Натижада Агарков шаҳар Советининг сессиясида яна ижроия комитет раиси қилиб сайлангандан 1 ой ўтиши биланоқ йўл қўйилган камчиликлар учун жавобгарликка тортиляпти.

Бундай мисоллар партия органлари ишидаги камчиликларнинг, ижроия комитет ишига қатъий талабчанлик қилинмаганлиги ва унинг фаолияти мунтазам контрол қилинмаганлиги оқибатидир. Бу область партия комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими томонидан совет кадрларини танлаш ва жой-жойига қўйишдаги камчиликлар, советлар ишининг энг масъулиятли участкаларида ҳали ҳам ташаббускор бўлмаган, қатъиятсиз, айрим ҳолларда эса ахлоқий жиҳатдан нопок кишилар турганлигига муросасозлик қилиб келинишининг натижасидир.

Область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари касаба союз, комсомол ташкилотларида, халқ контроли органларидаги кадрлар масаласи билан жуда яқиндан, бевосита шуғулланишлари зарур. Ишни шундай йўлга қўйиш кераккн, жамоат ташкилотларида ҳақиқатан ҳам меҳнаткашлар, шу жумладан ёшлар обрўсини қозонган, улар томонидан қўллаб-қувватланадиган активлар ишласин. Айни пайтда айрим касаба союз, комсомол ходимларидаги кеккайиш, мансабпарастлик, ишга танқидий муносабатда бўлмаслик, айрим пайтда эса хизмат вазифасини суиистеъмол қилиш ҳолларига қатъиян барҳам бериш лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми танқидни дабдабозлик, сафсатабозлик билан алмаштиришни қатъий қоралади, камчиликлар аниқлангандан сўнг амалий чоралар кўришни талаб этди. Масаланинг бундай қўйилиши коммунистлар активлигини оширишга кўмаклашди, жамоатчилик фикри ижобий томонга ўзгарилишини таъминлади, меҳнаткашларда интизомни мустаҳкамлаш, камчиликларни барҳам этиш, кадрларнинг умумий уюшқоқлик учун, нуқсонларни бартараф этиш учун, масъулиятларини оширишга қаратилган йўл қатъий эканлигига ишонч туғдирди.

Партия ташкилотларида, меҳнат коллективларининг йиғилишларида, пленумлар, сессиялар, коллегиал органларнинг мажлисларида салбий воқеалар, раҳбар ходимларнинг хатолари ва камчиликлари дадиллик билан очиқ айтиладиган бўлди. Бироқ танқидий фикр ва мулоҳазаларга ёндашишда туб бурилишга, танқидий фикрлар бажарилишининг қатъий ижросини таъминлашга эришиб бўлмади. Бу иш ғоят қониқарсиз равишда амалга ошириляпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумида, область, шаҳар, район партия комитетларининг пленумларида областдаги қатор даволаш муассасаларидаги порахўрлик, турли таъмагирликлар, антисанитария тўғрисида, камёб дори-дармонлар билан чайқовчилик қилиш, баъзи медицина ходимларининг ўз бурчларини бажаришга виждонсиз муносабатда бўлишлари тўғрисида қанчалик қаҳр-ғазаб билан гапирилганлигини ҳамма яхши билади. Лекин область соғлиқни сақлаш бўлими ҳамда Тошкент шаҳар ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг раҳбарлари ўзларини бу уларга тааллуқли эмасдек тутмоқдалар. Партия ташкилотларининг эса XVI пленум қарорларини бажаришга расмиятчилик, амалдорларча, бюрократларча муносабатда бўлаётган раҳбарларни тўғрилаш, Тошбеков ва Тўлаганов ўртоқларнинг камчиликларга қарши қатъий кураш олиб боришда принципиал позицияни эгалламаганликларига қатъий баҳо бериш учун дадиллиги етишмаяпти.

Коммунал хўжалик ходимларининг фаолиятсизлигига, камчилик ва нуқсонларга қарши қатъият билан кураш олиб борилмаяпти. Область олий ўқув юртлари, техникумлари, ҳунар-техника билим юртлари, умумий таълим мактаблари, бошқа социал соҳалардаги мавжуд жиддий камчиликлар сусткашлик билан бартараф этиляпти.

Буларнинг ҳаммаси кишиларнинг қаҳр-ғазабини уйғотмоқда. Бу фактлар ва воқеалар яна шунинг учун ҳам ғоят хавфлики, улар ёшларнинг онги ва психологиясига, уларнинг хулқ-атворига салбий таъсир кўрсатмоқда. Область партия комитети фан ва ўқув юртлар бўлими (Н. Ф. Иброҳимов) ёш авлодни тўғри тарбиялашга халақит бераётган нарсаларга қатъий барҳам бериш учун ташаббус ва шахсий қатъиятқорлик қилмаяптилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIX пленумида республикадаги муҳитни соғломлаштириш, интизомни мустаҳкамлаш учун кураш бу кишилар онги, коммунистлар, барча меҳнаткашларда турли салбий ҳодисалар ва камчиликларга қарши актив, ҳужумкор позицияда бўлиш учун кураш эканлиги яна бир марта таъкидланди. Бу ишнинг муваффақияти идеология фронтидаги кадрларни тўғри танлаш, уларнинг кишиларда мавжуд камчиликларни бартараф этишга ишонч туғдириш, экономика ва социал ҳаётдаги салбий ҳодисалар бартараф этилишига қатъиятни мустаҳкамлай олиш маҳоратларига боғлиқдир.

Шуни тан олиш керакки, идеологик ишда чинакамига партиявий идеалларга садоқат намунаси бўлаётганлар билан бир қаторда бу иш учун зарур тайёргарлик ва билимга эга бўлмаган тасодифий кишилар ҳам бор.

Маданият муассасалари, ижодий ташкилотлар, оммавий пропаганда ва агитация воситалари XVI пленум талабларидан тегишли хулоса чиқармадилар, кишилар онги ва турмушидаги ўтмиш қолдиқларига қарши ҳужумкор, муросасиз курашни авж олдириб юбормадилар. Улар амалда атеистик тарбия билан жиддий шуғулланаётганлари йўқ, меҳнаткашларда актив ҳаётий позицияни бўш шакллантирмоқдалар.

Область партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими (мудири Э. Ш. Шодмонов), шаҳар ва район партия комитетлари бу масалаларни ҳал этишда ҳали етарлича принципиаллик ва ҳужумкорлик кўрсатмаяптилар. Улар ғоявий-тарбиявий ишларни чинакамига мувофиқлаштириб турувчилар бўлишлари учун ҳамма чораларни кўрганлари йўқ. Улар ишни меҳнаткашларни тарбиялаш масаласи ҳақли равишда партия, совет органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, барча раҳбар кадрлар фаолиятида марказий ўрин тутадиган даражада қилиб қўйганлари йўқ.

Областдаги вазиятни соғломлаштиришни тезлаштиришда, салбий ҳодисаларга барҳам беришда ҳуқуқ-тартибот органларининг роли активроқ намоён бўлиши керак. Шуни очиқ айтиш керакки, уларни янги кадрлар билан мустаҳкамлаш бўйича муайян иш қилинганлигига қарамасдан иш услуби аввалдагидек қолмоқда. Жиноятчиликка қарши курашнинг савияси, қонунбузарликларнинг аниқланиши, профилактика ишларининг ташкил этилиши XVI пленум қарорларида олдимизга қўйилган вазифаларга жавоб бермайди.

Ҳуқуқ-тартибот органларининг раҳбарлари область партия комитети IV ва V пленумларида улар шаънига айтилган танқиддан тегишли хулоса чиқариб олмаганликлари область партия комитетини ташвишлантиряпти. Улар прокуратура, милиция ва суд ходимлари орасидаги носоғлом вазиятга, бундай вазиятнинг касофатига қарши чинакам муросасиз кураш олиб бормаяптилар. Бундай ҳолатдан уларнинг ташвишланмасликка ҳақлари йўқ эди.

Область партия комитетининг маъмурий органлар бўлимининг мудири В. Я. Егоров ҳали ҳам шаҳар ва район партия комитетлари, район ижроия комитетлари билан биргаликда маъмурий органлар фаолияти устидан зарур даражада назорат қилмаяптилар, ҳуқуқтартиботни таъминлаш бўйича бу органлар зиммасига юклатилган вазифалар сўзсиз бажарилиши учун уларнинг масъулиятини етарли даражада ошираётганлари йўқ. Айрим прокуратура, милиция, суд ходимлари бойлик орттириш, шахсий манфаатдорликлари учун партиянинг қонунчиликни мустаҳкамлашга қаратилган сиёсатини обрўсизлантириш йўлига ўтиб олганликларига бамайлихотир муносабатда бўлмоқдалар.

Партиянинг социал-иқтисодий планларини муваффақиятли бажариш кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш бўйича барча ишларнинг пировард натижаси ҳисобланади. Партия, совет, хўжалик органларининг бутун ташкилотчилик ва сиёсий ишлари, партиявий раҳбарликнинг савияси худди ана шу хўжалик ва маданий қурилиш самарадорлиги билан баҳоланади.

Ана шу муносабат билан шуни айтиш керакки, областда ижтимоий ишлаб чиқаришни ҳар тарафлама интенсивлашга буриш, иш самарадорлиги ва сифатини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш секинлик билан содир бўляпти. Айрим раҳбарлар ҳали ҳам мавжуд имконият ва резервларни қидириб топиб, ишга солмаяптилар, меҳнатни ташкил этишни такомиллаштиришга, қувватлардан, машина ускуналаридан тўла-тўкис фойдаланишга, интизомни мустаҳкамлашга зарур даражада эътибор бермаяптилар.

1985 йилнинг биринчи квартали якунлари область саноатининг ўз имкониятларидан анча паст натижаларга эришганлигини кўрсатди. Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича давлат плани бажарилмади. Меҳнат унумдорлигини ўстириш кўрсаткичлари 1984 йилга нисбатан қарийб икки баравар камайди. Маҳсулот таннархи 13 миллион сўмликдан кўпроқ қимматлаштириб юборилди.

Кўпгина қурилиш коллективлари капитал маблағларни ўзлаштириш, асосий фондлар, турар-жой, социал-маданий объектларни ишга тушириш планларини уддалай олмаяптилар. Областдаги қурилиш ташкилотларининг ҳар тўрттасидан биттаси пудрат ишлари, меҳнат унумдорлиги, таннархни арзонлаштириш бўйича планлар бажарилишини таъминлай олмаяпти. Қишлоқ хўжалигида чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш суръатлари пасайди.

Транспорт, алоқа, область халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳали ёмон ишлаяптилар.

Айрим раҳбарлар буни қўшиб ёзиш ва кўзбўямачиликдан воз кечганликлари, тартибни мустаҳкамлаш учун курашни авж олдириб юборганликлари билан изоҳламоқдалар. Давлат интизомига риоя қилинмаётган экан, кадрлар энг асосий нарсани — ҳеч бир сабабни рўкач қилмасдан план бажарилишининг уддасидан чиқмасалар бу қандай тартиб бўлди?! Ишдаги масъулиятсизлик ва ўпирилишларни сохта ҳалоллик билан ниқоблаш мумкин эмас.

Область партия комитети, унинг бюроси, область партия комитетининг биринчи секретари сифатида мендан, шаҳар, район партия комитетларидан, областдаги барча совет, хўжалик органларидан КПСС Марказий Комитетининг март Пленумида таъкидланганидек халқ хўжалиги механизми барча бўғинларидаги куч-ғайратни экономикани интенсивлаш йўлига ўтказишда туб бурилишга эришишга қаратиш, ишлаб чиқариш потенциали ва меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланишга янада жиддийроқ эътибор бериш, план ва давлат интизомининг бузилишига асло йўл қўймаслик талаб этилмоқда.

Ҳозир, меҳнаткашларнинг бутун куч-ғайратлари 1985 йил ва умуман беш йиллик планларини муваффақиятли бажаришга, КПССнинг бўлажак XXVII съездини муносиб кутиб олишга йўналтирилган бир пайтда партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари босиб ўтилган йўлни ҳар тарафлама анализ қилиб чиқишлари, саноат, капитал қурилиш, қишлоқ хўжалиги, ҳар бир меҳнат коллективи, район, шаҳарда амалга оширилган ишларга аниқ баҳо беришлари зарур. Мавжуд камчиликларни, йўл қўйилган қолоқлик сабабларини чуқур ўрганиб чиқиш, бу кимнинг айби билан рўй берганлигини аниқлаш ва айбдорларни қатъий жавобгарликка тортиш керак.

Партиянинг давлат, меҳнат, жамоат интизомини мустаҳкамлаш, хўжасизлик, ишёқмаслик, масъулиятсизликка қарши курашни кучайтиришдан иборат принципиал йўли, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIX пленумида кўрсатиб ўтилганидек, ўзгармайди. Партиянинг бу йўлини давом эттиришни таъминлаш бизнинг бурчимиз, энг муҳим вазифамиздир. КПСС Марказий Комитети март Пленуми талаблари асосида ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларига партиявий раҳбарлик қилиш савиясини ошириш, иш услубини тубдан яхшилаш, партия фаолиятини тепадан пастгача такомиллаштириш бугунги кунда биз учун энг муҳим вазифадир.

Партия биздан жўшқинликни, барча участкаларда аниқ пухталик ва уюшқоқликни талаб этмоқда. Бизда олдинга қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун ҳамма имкониятлар бор.

Тошкент область партия ташкилоти ўз иш услуб ва методларини такомиллаштириб, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни яхшилаб, уларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириб партиянинг социал ва иқтисодий сиёсатини амалга оширишда янгидан янги муваффақиятларга эришади, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олади, деб КПСС Марказий Комитетини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини ишонтиришга рухсат этгайсизлар.

* * *

Сўнгра музокаралар бошланди. Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари **К. П. Дудинга** сўз берилади. У шаҳар партия ташкилотининг асосий куч-ғайрати меҳнат ва жамият ҳаётидаги маънавий психологик муҳитни соғломлаштириш учун изчил кураш олиб боришга, социал адолат принципларига сўзсиз амал қилишнинг қатъий йўлини қарор топтиришга, салбий ҳодисаларни бартараф этишга қаратилаётганлигини таъкидлади.

Кейинги пайтларда район партия комитетларининг олти нафар секретари, ижроия комитетларнинг 7 нафар раиси ва раис ўринбосарлари, корхона, ташкилот ва муассасаларнинг 42 раҳбари лавозимларидан четлаштирилдилар. Уларнинг кўпчилиги КПСС Уставини буздилар, коммунист шаънига доғ туширдилар. Улар орасида экскаватор заводининг собиқ директори Маҳмудов ва бош инженери Пирогов, Фрунзе райони ошхоналар тресги директори Қўшоқов, «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси директори Круповлянский, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг директори Шоғуломов, қуёшдан муҳофаза қилиш қурилмалари заводи директори Аветисов ва бошқалар бор.

Шаҳар ва район партия комитетларининг номенклатураси тартибга келтирилди, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашда партия ташкилотларининг, партия комитетлари секретарлари ва бюроларининг, меҳнат коллективларининг роли оширилмоқда. Кадрлар билан ишлашда демократик формалар янада кенгроқ тарқаляпти. Масалан, тавсия этилган кадрлар партия йиғилишларида, меҳнат коллективлари мажлисларида муҳокама қилинаётир. Область партия комитети бюросининг қарорлари сабабсиз суст бажарилаётганлиги, шаҳар Совети ижроия комитети ва унинг собиқ раиси Козимов томонидан квартираларни тақсимлаш тартиб-қоидалари қўпол равишда бузилаётганлиги каби ноқонуний ишлар тезда тугатилмаётганлиги учун шаҳар партия комитети жуда тўғри танқид қилинди. Ҳақиқатан ҳам бундай камчиликлар турмуш тарзимизнинг бош принципларидан бири бўлган социал адолатга катта зарар етказмоқда.

Коммунистик районидаги «Ўзбекистон» колхози аъзоси **Ф. Ғозиева**нинг сўзини пленум қатнашчилари катта эътибор билан тингладилар. У кадрлар, айниқса, ўрта бўғин кадрлари билан ишлаш тажрибаси хусусида кенг тўхталди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан сўнг ўтган вақт ичида кадрларнинг сифат составини яхшилаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, топширилган ишга нисбатан раҳбарларнинг шахсий масъулиятини ошириш бўйича бир қатор амалий тадбирлар муҳокама қилинмоқда.

Масъулиятсизлик қилган, фақат шахсий манфаати учунгина ишлаб келган айрим шахслар раҳбарлик лавозимларидан четлаштирилди. Улар орасида собиқ бригада бошлиғи Қобулов ва унинг ўринбосари Пак ҳам бор. Улар бригада аъзоларига иш ҳақи ёзишда қоидани қўпол равишда буздилар, коллективда носоғлом маънавий-психологик муҳитнинг вужудга келишига сабабчи бўлдилар.

— Оржоникидзе район партия комитетининг биринчи секретари **С. Д. Сайдалиев** кадрлар билан ишлашни яхшилаш тўғрисида жуда кўплаб мисоллар келтирди.

«Коммунист», «Правда», «Қизил Ўзбекистон» колхозларида, «ВЛКСМ 60 йиллиги» совхозида раҳбар кадрлар составн олий маълумотли, халқ хўжалиги бўйича мутахассисликка эга бўлган ёшлар ҳисобига тўлдирилганлиги натижасида хўжаликлар экономикаси яхшиланди, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши тартибга келди. Ёш мутахассисларни ўрта бўғин раҳбарлигига кўтариш ҳам яхши самара беряпти. Масалан, Ленин номли ва «Маданият» колхозларида ишлаб келган маълумотсиз ферма мудирлари ўрнига ёш мутахассислар қўйилгач, фермадаги ишлар юришиб кетди.

Меҳнат коллективларида ўтказилаётган ягона сиёсий кунлар раҳбар кадрларни тарбиялашга ижобий таъсир кўрсатмоқда. Ана шу ягона сиёсий кунларда меҳнаткашлар томонидан ўртага ташланаётган масалаларнинг ўз вақтида аниқ ҳал этилиши партиявий принципиаллик, сўз ва иш бирлиги соҳасида ўзига хос мактаб вазифасини ўтамоқда. Аммо область партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими ахборотларни тўплаш билан чегараланмоқда, холос.

Бизнингча, область партия комитети бўлимлари фаолиятини тез-тез муҳокама этиш, бўлим мудирларининг ҳисоботларини тинглаб туриш керак. Бу область партия комитети олиб бораётган умумий ишга ижобий таъсир кўрсатади, албатта.

Ўзбекистон ёзувчилар союзи правлениеси секретари **Б. С. Пармузин** Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI ва XIX пленумлари қарорларини ёзувчилар кўтаринки руҳ билан кутиб олганликлари тўғрисида гапирди.

Оққўрғон пахта тозалаш заводи техника контроли бўлими бошлиғи, партия ташкилоти секретари **Л. А. Бойкова** корхонадаги қолоқликни тугатиш чораларини, хом ашёни тайёрлаш ва қайта ишлашни уюштиришдаги камчиликларни атрофлича таҳлил қилиб берди.

Заводда кадрларни аттестация қилиш талабчанлик билан ўтказилди. Айрим ходимлар партиявий жазо олдилар ва ишончни йўқотганликлари, лавозим талабига жавоб бера олмаганликлари учун ишдан четлаштирилди. Кадрларни лавозимларга тавсия этишда уларни кенг ва очиқчасига муҳокама қилиш одат тусига кириб бормоқда.

Завод директори, унинг ўринбосари, тайёрлов пунктлари мудирларининг КПСС Устави, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талабларини ва ўзларининг хизмат вазифаларини қандай бажараётганликлари ҳақидаги ҳисоботларини партия йиғилишларида ва бюро мажлисларида тинглаш қатъий қоида бўлиб қолди. Бу раҳбарларга ва мутахассисларга улар йўл қўяётган камчилик ва нуқсонларни ўз вақтида ва очиқ-ойдин кўрсатиш, хатоларнинг олдини олиш имконини бермоқда.

Коллективдаги аҳволни соғломлаштириш юзасидан партия ташкилотининг ижобий ишлари ўз самарасини берди. Ўтган йилги пахта ҳосилини қайта ишлашда толанинг чиқиши 30,8 процентни ташкил этди. Бу планда белгиланганидан 0,3 процент юқоридир. Толанинг паст сортга ўтишига йўл қўйилмади, қайта ишлашдан кўрилган иқтисод 330 минг сўмликни ташкил этди.

— Кончилар, металлурглар, коммунистлар барча меҳнаткашларимиз, — деб таъкидлади Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг директори **В. Н. Сигедин.** — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI ва XIX пленумларининг ҳамма ерда тартиб ўрнатиш, социалистик интизомни мустаҳкамлаш, кадрлар билан ишлашни яхшилашга қаратилган қарорларини тўла маъқуллайдилар ва қўллаб-қувватлайдилар. Комбинат партия комитети ва маъмурияти ўз кадрларининг сиёсий ва билимдонлик хислатларини талабчанлик билан баҳолайдиган бўлдилар. Кейинги вақтда ўзларининг иш участкаларига тўғри раҳбарлик қила олмаганликлари учун 29 нафар раҳбар инженер-техник ходимни вазифасидан бўшатишга тўғри келди. Мавжуд 2 минг инженер-техник ходим ва хизматчининг ҳаммаси аттестациядан ўтказилди. Уларнинг айримлари эгаллаб турган лавозимларига номуносиб топилиб, бошқа ишга ўтказилди. Уларнинг ўрнига партиявий иш мактабини ўтаган ёш кадрлар қўйилди. Натижада ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ўсди. Масалан, шу йилнинг биринчи квартал плани асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлари бўйича бажарилди, пландан ташқари 1,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Шуни айтиш керакки, Олмалиқ шаҳар ижроия комитетида уй-жойларни ҳисобга олиш ва тақсимлашда жиддий хатоларга йўл қўйилди. Ўйлаймайки, шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитети раиси Агарковни лавозимидан четлаштириб, уни оддий хўжалик ишига қўйиб жуда тўғри йўл тутди.

В. Н. Сигедин таъкидлаб ўтдики, қатор область раҳбарлари, министрликлар ва идоралар қўл остларидаги ташкилотлардан фақат талаб қилишни биладилар. Корхоналарни техник жиҳатдан қайта қуроллантириш ва социал-иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш масалаларини жуда сусткашлик билан ҳал этадилар. Хом ашё ва материалларнинг йўқлиги туфайли рўзғор химияси заводи ёмон ишлаяпти, уйсозлик комбинати оёққа туролмаяпти, кинотеатр қурилиши бир неча йилдан бери тўхтатиб қўйилди.

Бизнинг корхонамизда, — деди «Ташсельмаш» заводининг токари **К. К. Петякшев** — мастерлар ўртасида катта иш олиб борилди. Уларнинг айримлари тўла куч-қувват билан ишламаётган, ҳаётдан орқада қолаётган эканлар. Бир группа мастерларни вазифаларидан четлаштиришга тўғри келди. Ҳозир ҳар икки мастернинг бири — коммунист. Мастерларни тайинлашдан аввал партия йиғилишларида муҳокама қилинмоқда.

Ангрен шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **В. В. Березовский** кадрлар билан ишлаш борасидаги аҳволни атрофлича характерлаб берди. Шаҳар партия комитетининг секретарлари, масъул ходимлари жойларда кўпроқ бўлмоқдалар, суҳбатлар ўтказиб, раҳбар лавозимларга тавсия этилаётган ўртоқларнинг маънавий ва ишчанлик хислатларини чуқур ўрганмоқдалар.

Бироқ кадрлар билан ишлашда камчилик ва нуқсонлар ҳали оз эмас. Масалан, шаҳар партия комитети бу соҳада аниқ системага эга эмас, талабчанлик бўшаштириб юборилган, аҳволга баҳо беришда ўз-ўзини танқид сезилмайди. Оқибатда 1984 йилнинг ўзида шаҳар партия комитети уч нафар хўжалик раҳбарини лавозимидан олиб ташлади, 20 киши партия сафидан ўчирилди, саккиз коммунист-раҳбарга қатъий партиявий жазо берилди.

«Средазуголь» моддий-техника таъминоти базасининг собиқ мудири Раимов ва собиқ инженери Перелома хўжасизлик, давлат ва меҳнат интизомини бузганлиги учун партиядан ўчирилиб ишдан олиндилар. 42-ремонт-қурилиш бошқармасининг собиқ бошлиғи Турдалиев ҳам моддий ва пул маблағларини талон-тарож қилганлиги учун ишдан олиниб, қаттиқ партиявий жазо берилди. Йўл қўйилган хатолари учун шаҳар ижроия комитетининг собиқ раиси Бабкин ҳам партиявий жавобгарликка тортилди.

Босидова узоқ вақт шаҳар партия комитетининг секретари бўлиб ишлаб келди. Бироқ, кейинги йилларда у ўзига нисбатан талабчан бўлмай қолди, мураккаб ва кўп қиррали идеологик ишнинг нозик томонларига эътибор бермай қўйди, ишда ўртоқларига нисбатан қўполлик қиладиган бўлди, топширилган участкадаги ишга раҳбарлик қила олмади. Бу ҳақда шаҳар партия комитети аппаратидаги ҳамма ўртоқлар, жумладан ўзим ҳам яхши хабардор эдим. Бироқ, бу ҳақда сукут сақлаб келдим, принципсизлик қилдим. Шаҳар партия комитети бюроси ва секретарлари бундан жиддий хулоса чиқариб олдилар.

Шаҳар партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIX пленуми талабларидан келиб чиққан ҳолда хўжалик кадрлари билан ишлашни такомиллаштириш, топширилган ишга нисбатан уларнинг масъулиятини оширишни ўзининг бугунги кундаги энг муҳим вазифаси деб билади.

— Ўтган йили хўжалигимиз ҳамма кўрсаткичлар бўйича планни бажариб, меҳнатда катта ютуқларга эришди,— деди Бекобод районидаги Ленин номли колхоз раиси **Ҳ. Ҳамроқулов.**— Бунга кадрларни тўғри танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш туфайли эришилди.

Колхозда бешинчи участка энг қолоқ ҳисобланарди. Колхоз партия комитети ва правлениеси ёш мутахассис Ҳамроевни шу иш участкасига қўйди. Натижада иш юришиб кетди. Ҳозир бу участка илғор ҳисобланади.

Ҳозир колхозимизда ёш мутахассислардан иборат мустаҳкам кадрлар резерви мавжуд. Биз уларга вақти-вақти билан топшириқ бериб, ижросини назорат қилиб бораяпмиз.

— Касаба союз комитетларининг иш фолиятида,— деди область касаба союзлари Советининг секретари **С. У. Муҳаммаджонова**, — коллективнинг ишлаб чиқариш соҳасидаги фаолиятига кам таъсир кўрсатадиган турли тадбирларни ўтказишга интилиш борлиги ҳамон сезилиб турипт

Иш вақтининг беҳуда йўқотилиши оқибатида область меҳнат коллективлари катта зарар кўрмоқдалар. Шунга қарамай кўпгина касаба союз комитетлари прогулчиликка, ичкиликбозликка нисбатан муросасозлик қилиб келмоқдалар.

Касаба союз ташкилотлари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг «Социалистик меҳнат интизомини мустаҳкамлашга доир ишларни кучайтириш тўғрисида»ги қарорини бажариш соҳасида ҳали конкрет тадбирларни амалга оширганлари йўқ. Кўпгина корхоналар бу масалага вақтинчалик чора деб қараб, уни ўз ҳолига ташлаб қўймоқдалар. Оқибатда ўтган йили прогул қилиш ҳисобига иш вақтининг йўқотилиши 28 процент ўсди. Бу кўрсаткич айниқса маҳаллий, тўқимачилик, енгил ва химия саноати корхоналарида юқоридир.

Маълумки, ишлаб чиқариш топшириқларининг муваффақиятли бажарилиши нормал иш шароитлари билан боғлиқдир. Область касаба союзлари Совети, касаба союз комитетлари ҳозир маиший хизмат биноларида зарур тартиб ўрнатмоқдалар.

— Ёшларнинг шундай раҳбарлари ҳам борки, улар жон куйдириб ишламайдилар, қора ишлардан чўчийдилар,— деди область комсомол комитетининг биринчи секретари **М. Маҳмудов.** — Айрим комсомол раҳбарлари шахсий манфаатни кўзлашга, қўшиб ёзиш ва кўзбўямачиликка, хизмат ловозимларини суиистеъмол қилишга йўл қўйдилар.

Фақат 1984 йил якуни бўйича комсомол комитетларининг 30 дан кўпроқ секретарлари ишни уддалай олмаганликлари ёки обрўсини йўқотганлиги учун лавозимларидан четлаштирилди. Улар орасида Тошкент шаҳар комсомол комитетининг собиқ биринчи секретари Алиев, Янгийўл район комсомол комитетининг собиқ биринчи секретари Умаровлар бор.

Ҳозир кадрларнинг ҳаракатдаги резервини тайёрлаш муҳим аҳамият касб этмоқда. Кўпинча резервдаги кадрларни тавсия этиш расмий характерга эга бўлади, бунга фақат қоғозда амал қилинади. Масалан, ўтган йили шаҳар ва район комсомол комитетларининг 20 нафар секретарлари кооптация йўли билан тўлдирилди, секретарларнинг ҳар учтасидан биттаси резервлар ҳисобидан тавсия этилди.

Кадрлар билан ишлаш соҳасидаги жиддий камчиликларимиздан бири комсомол ишига ёш ходимларни тавсия этишдан чўчишдир. Фақат беш нафар шаҳар ва район комсомол комитетларининг биринчи секретарлари 28 ёшда, ярмидан кўпроғи эса 30 ёшдан ошган. Жойлардаги комсомол ташкилотларига кўпроқ ишониш керак. Чунки улар ўз активларига анкета ҳужжатларига қараб эмас, ишчанлигига қараб баҳо бера оладилар.

М. Маҳмудов кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда область комсомол комитети, унинг бюроси ва секретарларида ҳали дадиллик, принципиаллик етишмаётганлигини тан олди. Бу муҳим ишда кўпинча шошма-шошарликка, фақат анкета фактларига қараб режа олинишига йўл қўйилади.

Областдаги бир қатор районларнинг комсомол ташкилотларида партиявий қатламнинг ўта паст эканлигига ҳам алоҳида эътиборни қаратмоқ лозим. Масалан, Бўка, Пискент районларида бу кўрсаткич 10 процентдан ошмайди.

Бўстонлик район ижроия комитетининг раиси **А. Айдарқулов** таъкидладики, район партия комитети бюро йиғилишларида ва район ижроия комитети мажлисларида раҳбарларнинг ҳисоботи кўпроқ тингланмоқда. Кадрларга талабчанлик ошди. Кейинги вақтда 15 нафар партия ва совет раҳбарлари алмаштирилди.

Аммо, район партия комитети ва район ижроия комитети ўзининг иш услубини ҳали тўла кўриб чиққани йўқ. Ҳал қилувчи иш участкаларини, жумладан, далачилик бригадалари ва чорвачилик фермаларини юқори малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш керак.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

5 апрелда Тошкент область партия ташкилоти ревизия комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда комиссия раиси А. Н. Кудинов биринчи квартал давомида бажарилган иш якунлари тўғрисида ахборот берди. Мажлисда комиссия ишини янада кучайтириш юзасидан тадбирлар белгиланди.

З. А. Эсонова мансабини суиистеъмол қилганлиги ва ишдаги камчиликлари учун область партия ташкилоти ревизия комиссияси составидан чиқарилди.

ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА

ПАРТИЯГА СОДИҚ АВЛОД

ЁШЛИК ҒАЙРАТИМИЗ— БЕШ ЙИЛЛИККА

ЎЗБЕКИСТОН Ленин комсомолининг 60 йиллиги йигит-қизларимиз ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йили план ва мажбуриятларини муваффақиятли бажариш, жонажон партиямизнинг бўлажак XXVII съездини, Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун қизғин мусобақалашаётган бир пайтда нишонланмоқда.

Областимиз комсомоллари ва барча ёшлари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини амалга оширишда ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг комсомолга партия раҳбарлигини янада яхшилаш ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш юзасидан қабул қилган қарори ижтимоий-сиёсий ҳаётимизда муҳим воқеа бўлди. Комсомоллар партия қўйган вазифалар асосида, коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳасида актив иштирок этишга, оталар ишини муносиб давом эттиришга интилмоқдалар.

Бугунги кунда ёшларимиз 135 та муҳим объектни ўз оталиқларига олганлар. «Ёшларнинг зарбдор меҳнати, билими, ташаббуси ва ижоди ўн биринчи беш йилликка!» шиори остида бошланган ҳаракатда эса 600 мингдан ортиқ йигит-қиз иштирок этяпти. 180 минг йигит-қиз ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун курашяпти.

Комсомол комитетлари ташаббуси билан ёшлар илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш юзасидан ишлаб чиқилган комплекс программани бажаришга ҳам катта ҳисса қўшмоқдалар. Кейинги уч йил давомида ёшлардан тушган 7 мингдан кўпроқ рационализаторлик таклифидан 11 миллион сўмлик иқтисодий самара кўрилди.

Ёшларимиз ҳамма соҳада зарбдорчасига меҳнат қилмоқдалар. Айниқса, қишлоқ хўжалигини жадал ривожлантиришда улар кўп куч сарфламоқдалар. Ўтган мавсумда пахтакор хўжаликларда ташкил этилган комсомол-ёшлар коллективларидан 19 таси гектар бошига 40—45 центнердан «оқ олтин» ҳосили йиғиштириб олиб, бу соҳадаги мажбуриятни анча ошириб бажарди. Район марказлари ва область шаҳарлари ёшларидан тузилган 394 та комсомол-ёшлар отряди пахта йиғим-теримида актив иштирок этди.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ишлаётган ёшлар пахтакорлардан ўрнак олмоқдалар. Чорвачилик ва деҳқончиликда ҳозир 11 мингдан ортиқ комсомол йигит-қизлар меҳнат қиляпти. Улар область комсомол комитети ташкил этаётган курсларда ўз билим ва маҳоратларини тобора ошириб бормоқдалар.

Чорва қишлови даврида ёшларимиз бажарган ишлар айниқса салмоқли бўлди. Қишловни намунали ўтказишга оталиқ ташкилотларнинг йигит-қизлари ҳам катта ҳисса қўшдилар. Улар ёрдами билан ўтган йили 150 тонна дағал озуқа тайёрланди, 343 та озуқа тайёрловчи комсомол-ёшлар бригадаси самарали меҳнат қилди.

Республикамиз комсомолининг 60 йиллиги нишонланадиган шу дамларда студент ва ёшлар ҳаётига ҳам бир назар ташлаш жоиз бўлур эди. Бугун олий, ўрта махсус ўқув юртларида областимизнинг 129 мингдан ортиқ йигит-қизлари ўқимоқдалар. Улар орасида Ленин ва махсус стипендияларга сазовор бўлган 142 студент, ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Аъло ўқуви учун» кўкрак нишони билан тақдирланган 6500 йигит-қиз бор.

Ёшларни Советлар Ватанига муҳаббат руҳида тарбиялашда студентлар қурилиш отрядлари ҳаракати катта роль ўйнамоқда. Кейинги уч йил давомида отряд жангчилари зарбдор объектларда 10 миллион сўмликдан кўпроқ иш бажардилар. Ёзги меҳнат чораги пайтида 146 мингдан ортиқ юқори синф ўқувчилари ҳам етуклик имтиҳонини аъло даражада топширдилар.

Ўтган йилларда область комсомол ташкилоти ўсиб келаётган ёш авлодни ғоявий жиҳатдан чиниқтиришда, уларни партия ишига садоқат руҳида тарбиялашда барча иш формаларидан самарали фойдаланди. Айниқса, комсомол сиёсий маорифи ва иқтисодий таълим системаси бу соҳада катта роль ўйнамоқда. Бу ўқув системасида ҳозир 158 минг ёш меҳнаткаш ўз сиёсий билимини оширяпти.

Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига тайёргарлик давомида ёшлар орасида олиб борилаётгон ҳарбий ватанпарварлик ишлари яна ҳам такомиллашди. Совет халқининг революцион, жанговар ва меҳнат шон-шуҳрати жойлари бўйлаб ўтказилаётган Бутуниттифоқ маршрутлари кўлами кенгайди. Бу маршрутларда 400 минг йигит-қиз иштирок этяпти. «Орлёнок» ва «Зарница» ҳарбий-спорт ўйинларига 55 минг ўқувчи жалб этилган. 60 мингдан ортиқ комсомол ва пионерлар уруш инвалидлари ва халоқ бўлганлар оиласини оталиққа олганлар.

Ёшларни Совет Армияси сафига тайёрлаш, уларни жисмонан баркамол қилиб ўстириш, ёшлар ўртасида ҳарбий билимларни кенг тарғиб этиш ҳам диққат-марказимизда турибди.

Комсомол бажараётган ишлар ниҳоятда ранг-барангдир. Ҳозир биз жаҳон студент ва ёшларининг Москвада бўладиган XII фестивалига қизғин тайёргарлик кўрмоқдамиз. Фестиваль фондига ёшларимиз 260 минг сўмликдан кўпроқ ҳисса қўшдилар. Тошкентлик ёшлар бундан буён ҳам ҳар соҳада актив, партиямиз қўйган вазифаларни бажаришда ҳамиша байроқдор бўлишга азму-қарор қилганлар.

М. МАҲМУДОВ,
Тошкент область комсомол комитетининг биринчи секретари.

● СУРАТДА: комсомол ветеранларидан Йўлдош Бобожонов (олдинги қатор чапдан) К. Е. Житов, Чиннихон ая Иброҳимова, Тўлан Иброҳимов, Ориф Афзалов, Обид Азизов, (иккинчи қатор чапдан) Рауф Бойжонов, Абдулла Ўразаев, Ғулом Соипов ва Машраб Назаров.
Е. БОТИРОВ фотоси.

НУРЛИ ТАҚДИР ЭГАЛАРИ

САФДОШЛАР

Бу нуроний отахон ва онахонларни ҳамма жойда мунтазир бўлиб кутишади. Шонли саналарга бағишланган кечалар ва машғулотлар улар иштирокисиз ўтмайди. Ўзбекистон ленинчи комсомолининг 60 йиллиги арафасида ветеранлар ўзлари ва сафдошлари босиб ўтган шонли йўл ҳақида кўп учрашувларда ёшларга мароқ билан ҳикоя қилиб беришди.

— Ўшанда 1922 йилнинг охирлари эди, — дея эслайди Тошкент шаҳар комсомол ветеранлари Советининг раиси Чиннихон ая Иброҳимова. — Босмачиларга қарши курашда донг таратган қаҳрамон Абдулла Набиев менга комсомол билетини тантанали суръатда топширди. Комсомол ишига содиқ бўлишга, бу билетни кўз қорачиғидек асрашга даъват этди. Унинг гаплари ҳали ҳам қулоқларим остида жаранглаётгандек бўлади.

Чиннихон аянинг тақдири комсомол тақдири билан чамбарчас боғланиб кетган. Ёшлигида у Қўқонда қизлар комсомол ячейкасига секретарлик қилган эди. Ёш Чиннихоннинг ташаббуси билан шаҳар ва қишлоқларда турли хил йиғилишлар бўларди. Йиғилишлар паранжи ташлаш билан тугарди.

— Мен биринчи бор туркистонлик дўстлар билан комсомолнинг Бутуниттифоқ IV съездида танишган эдим, — дейди академик К. Е. Житов. — Съездда Надежда Константиновна Крупская сўзга чиқиб, мамлакатнинг шарқий районларида истиқомат қилаётган халқларнинг маданий савиясини оширишга, саводсизликни тугатишга даъват этди. Партия чақириғи билан 1929 йилда Ўрта Осиё давлат университетига ўқитувчи бўлиб келдим. Ёшларга тарихдан, илмий коммунизмдан дарс бердим. В. И. Лениннинг Коммунистик Ёшлар Союзининг III съездида сўзлаган нутқида қўйилган вазифаларни йигит-қизлар онгига етказдим. Уларни билим олишга, коммунизмни ўрганишга даъват этдим. Мен ўқитган ёшлардан кейинчалик тўққиз киши фан доктори, 38 киши фан кандидати бўлди.

— Ҳақиқатан ҳам ўша кезларда саводсизликни тугатиш, партия сиёсатини кенг оммага етказиш муҳим вазифа эди, — суҳбатни давом эттирди 1919 йилдан комсомол аъзоси Ғулом Соипов. — Комсомоллар ташаббуси билан тузилган жанговар отрядлар ва бригадалар халқни босмачиларга қарши курашга отлантирар, тарғибот ва ташвиқот ишларини олиб борарди. Агитаравалар, агитмашиналар ўша пайтда пайдо бўлган эди. Қишлоқма-қишлоқ юриб концертлар қўйиб берардик, қизил чойхоналарда жонли газеталар чиқарардик. Бу ишда бўлажак адиблар Сотти Ҳусайн, Зиё Саид, Комил Алиев ва бошқалар активлик кўрсатишарди.

Ўн тўрт ёшида қўлига қурол олиб ёш Совет ҳокимияти учун курашга отланган Абдулла Ўрозаев, Туркистонда дастлабки комсомол ячейкаларини тузишда бошқош бўлган Рауф Бойжоновнинг ҳикоялари ҳам қизиқарли бўлди.

Тўлан Иброҳимов эса Ўзбекистон Ленин комсомолининг биринчи съездига делегат бўлиб борган эди. Суҳбатда у съезд таассуротлари билан ўртоқлашди.

— Съездда таниқли партия ва давлат арбобларининг сўзларини тингладим, — хотирлайди у. — Сўнг ўз ихтиёрим билан Наманганга ишга кетдим. У ерда комсомол ячейкасини тузишда, Раҳмонқул қўрбоши шайкасини тугатишда қатнашдим. Пешқарон, Гандабулоқ қишлоқларида бўлган аёвсиз жанглар ҳали-ҳали ёдимда.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ориф Афзалов, 1924 йилдан комсомол аъзоси Обид Азизов каби ветеранлар босиб ўтган йўл ҳам ёшлар учун ибратлидир. Улар суҳбатини тинглаб, кўз ўнгимизда босмачиларга қарши кураш, халқ хўжалигини индустрлаштириш ва коллективлаштириш даврлари, Улуғ Ватан уруши ва тинч қурилиш йилларида халқимиз кўрсатган чексиз жасорат намоён бўлади. Ҳозиргача халқимиз қўли билан нимаики бунёд этилган бўлса, ҳаммасида ўтюрак комсомол йигит-қизлар ҳиссаси борлигини яна бир бор ҳис этамиз.

Комсомол ветеранлари ҳаётининг ўзи бир тарихдир. Улар бугунги кунда ҳам мустаҳкам сафларда дадил бормоқдалар.

Ж. НОСИРОВ.

ТАШАББУСКОРЛАР РАПОРТИ

СЎЗИМИЗНИНГ УСТИДАН ЧИҚДИК

КОМСОМОЛ ташкилотимиз тарихида заводимиз ташкил топган суронли 1941 йил воқеалари ҳам бор. Заводимиз уруш йилларида марказдан эвакуация қилинган корхоналар асосида ташкил этилганди. Тезда цехлар фронт учун хизмат қила бошлади. Урушдан кейинги тинч қурилиш йилларида эса қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқаришга мослашди.

Бугунги кунда заводимиз белгиси туширилган чигит экиш сеялкалари, кўсак чувиш машиналари ва маҳаллий ўғит сепадиган агрегатларни Иттифоқимиздагина эмас, балки кўплаб хорижий мамлакатларда ҳам кўриш мумкин.

Юксак унумли қишлоқ хўжалик машиналарини ишлаб чиқаришда комсомол-ёшларимиз катта ҳисса қўшаяпти. Улар катталар билан ёнма-ён туришиб ғайрат билан меҳнат қилишаяпти.

Корхонамизда 11 та комсомол-ёшлар бригадаси бор. Уларга 120 нафардан ортиқ оловқалб йигит ва қизлар бирлашган. Шуниси қувонарлики, комсомол-ёшларимиз Ўзбекистон комсомолининг 60 йиллиги нишонланаётган йилда айниқса ғайрат ва ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Виктор Завада бошчилик қилаётган «Комсомол 60 йиллиги» номли коллектив йил бошида тўрт ойлик топшириқни республикамиз комсомоли юбилейи нишонланадиган кунгача бажариш шиори билан чиқишган эди. Улар бошлаган хайрли ишга Мурод Тошмуродов етакчилигидаги комсомол ёшлар бригадаси ҳам қўшилди.

Айни кунларда бу икки коллектив май ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаряпти. Юрий Моор эса ярим йиллик шахсий планини комсомол юбилейи арафасида бажарди. Энди у йиллик планини жаҳон студент ва ёшларининг фестивали кунигача бажариш мажбуриятини олди. Корхонамизда ана шундай зарбдорчасига меҳнат қилаётганлар оз эмас.

Ўзбекистон комсомолининг 60 йиллигини муносиб кутиб олган бирлашмамизнинг комсомол ёшлари эндиликда Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги ва стахановчилик ҳаракатининг 50 йиллигига ҳам муносиб меҳнат совғалари тайёрлаш учун астойдил тер тўкмоқдалар.

Д. КОМИЛОВ,
«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси комсомол комитетининг секретари.

МУЗЕЙ ЗАЛЛАРИДА

ЖОНЛИ САҲИФАЛАР

ЎЗБЕКИСТОН Ленин комсомоли тарихи серқуёш республикамизнинг шонли тарихи билан чамбарчас боғлиқдир. Ўзбекистон комсомоли тарихи музейида бўлаётган кишилар экспонатларга боқиб узоқ ўтмиш билан яқиндан танишмоқдалар, оталаримиз босиб ўтган шонли йўлга, уларнинг қаҳрамонона ишларига фахр билан боқмоқдалар.

МУЗЕЙДА Ўзбекистон комсомолининг 60 йиллиги муносабати билан кўп ишлар қилинди. Музей экспозициясидаги «Туркистонда коммунистик ёшлар ҳаракати тарихи», «Ўзбекистон ленинчи коммунистик ёшлар союзи ҳамда унинг биринчи беш йилликлардаги фаолияти»га оид бўлимлар бир қанча тарихий ҳужжатлар, фотоматериаллар билан бойиди.

Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини ўрнатишда жасорат кўрсатган биринчи комсомол ташкилотчиларидан М. Качуринер, В. Колчин, Ойша Авазова, Майна Ҳасанова ва бошқаларнинг номи доимо хотирамизда мангу қолади. Абдулла Набиев ҳам ана шундай оловқалб комсомоллардан бири эди. Унинг жўшқин комсомоллик фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи қизиқарли материаллар ҳозир томошабинлар эътиборини ўзига тортмоқда. Ўзбек хотин-қизларининг порлоқ истиқболи ва эркин ҳаёти йўлида қурбон бўлган Саида Қори-Абдуллаева, Жамила Жумаева каби жасур комсомоллар ҳақидаги экспозициялар ҳам таъсирлидир.

«Ҳамма нарса фронт учун, ҳамма нарса ғалаба учун!» номли махсус экспозиция Ўзбекистон комсомолларининг фронтда ҳамда фронт ичкарисидаги жасоратларига бағишланган. Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Владимир Жонибеков, СССР Олий Советининг депутати, ВЛКСМ XIX съезди делегати, тўқувчи Каромат Ёқуббоева фаолиятлари ҳақидаги лавҳалар «Уларни комсомол тарбиялаган» мавзуидаги экспозициядан жой олган.

Ўзбекистон комсомолининг 60 йиллик юбилейига бағишланган тадбирлар студент-ёшларнинг XII Жаҳон фестивалига тайёргарлик билан боғлаб олиб борилмоқда. Ўзбекистон ёшлари ҳаёти, маданий турмуши, ривожланган социализмни такомиллаштиришга қўшаётган ҳиссаларини акс эттирувчи воқеалар — бир қатор экспозиция материалларида ўз аксини топган.

Музей заллари томошабинлар билан ҳамиша гавжум. Экспонатлар ёшларга Ватанимиз тарихини яхшироқ билишга,ўзларини буюк воқеаларга даҳлдор эканликларини ҳис этишга ёрдам бермоқда. Барча пропагандистик ва тарбиявий ишларга партия ва комсомол ветеранлари, етакчи олимлар, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг масъул ходимлари аъзо бўлган музей илмий Совети бош-қош бўлмоқда.

О. МУҲАММАДЖОНОВ,
Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг лектори.

• ФАКТЛАР...

◆ 1924 йилгача Ўрта Осиё республикаларида Туркистон, Бухоро ва Хоразм Коммунистик Ёшлар союзлари мавжуд эди.

◆ Ўрта Осиё республикалари миллий давлат чегараланиши ўтказилиб Ўзбекистон ССР, Туркманистон ССР, Тожикистон ССР, Қорақирғизистон ва Қорақалпоғистон Автоном областлари ташкил этилгач ВЛКСМ Марказий Комитетининг шу республикалар бўйича Ташкилий бюроси тузилди.

◆ 1925 йил 5—10 апрель кунлари Ўзбекистон ЛКСМнинг Самарқандда бўлиб ўтган I таъсис съезди республика комсомолининг ташкилий жиҳатдан шаклланишига асос солди.

◆ Ўзбекистон комсомолининг I съезди республика меҳнаткаш ёшларининг қардошларча дўстлиги ва интернационал бирдамлиги байроғи остида ўтди. Съездда Озарбайжон, Туркманистон, Татаристон ва Ленинград комсомол ташкилотларининг вакиллари иштирок этдилар.

◆ Республика Марказий ижроия қўмитасининг 1928 йил 30 октябрдаги қарори билан Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи социалистик қурилиш ишларидаги хизматлари учун Ўзбекистон ССРнинг Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

• РАҚАМЛАР...

◆ Улуғ Ватан уруши йилларида 220 мингдан ортиқ комсомол-ёшлар Совет Армияси сафига чақирилди. Бу республика комсомол ташкилоти сафидаги йигит-қизларнинг 65 проценти демакдир.

◆ Жангларда жасорат кўрсатиб СССР орден ва медалларига сазовор бўлганлар орасида Ўзбекистоннинг 120 мингдан ортиқ ёш коммунист ва комсомоллари, Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлган 278 жангчи орасида А. Раҳимов, Қ. Суюнов, Е. Стемпковская, В. Шаландин каби йигит-қизларимиз бор эди.

◆ 1975 йилда Ўзбекистон комсомоли социалистик ва коммунистик қурилишдаги актив иштироки ҳамда ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан Ватаннинг олий мукофоти — Ленин ордени билан тақдирланди.

◆ Ўз сафларида 3 миллион 300 мингдан ортиқ йигит-қизни бирлаштирган Ўзбекистон комсомоли пахтачиликни комплекс механизациялашда, Бутуниттифоқ зарбдор объектларини бунёд этишда, нокоратупроқ зонани ўзлаштиришда байроқдор бўлмоқда.

◆ Ўнинчи ва ўн биринчи беш йиллик даврида саноат ва қишлоқ хўжалиги, транспорт ва алоқанинг 30 мингдан ортиқ ёш ходими мамлакатимиз орден ва медаллари билан тақдирланди.

● КОМСОМОЛ аъзоси Умир Баирбеков Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхозининг илғор механизатори. У ўз агрегатини чигит экиш мавсумига муддатидан анча илгари шай қилиб қўйди.

СУРАТДА: У. Баирбеков.
А. ЗУФАРОВ фотоси.

КОМСОМОЛДА КАМОЛ ТОПАЁТГАНЛАР

ЭЛ ОҒЗИГА ТУШГАН ЙИГИТ

ҲАМҚИШЛОҚЛАР Саидраҳмоннинг номзодини Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига бир овоздан кўрсатишди. Сайлов куни эса якдил бўлиб шу комсомол йигитнинг номзоди учун овоз беришди.

Абдураҳмон аканинг суяги меҳнатда қотган эди. Кенжа ўғил Саидраҳмон ҳам ўрта мактабни тамомлади-ю, отасининг ёнига кирди. Кўп ўтмай У. Юсупов номли 44-ўрта мактаб ҳузурида қишлоқ ҳунар-техника билим юртининг филиали очилди. Филиалда олти ойлик механизаторлар тайёрлаш курси ҳам бор эди. Саидраҳмон бундан ўзида йўқ хурсанд бўлди.

Олти ой ҳам кўз очиб юмгунча ўтиб кетди. Аҳмад Акмалхонов, Зуҳриддин Эгамбердиев каби мураббийлар кўмагида Саидраҳмон техника сирларини ўрганиб олди. «Ленинобод» колхози бош инженери уни автогараждаги энг илғор механизаторлардан Тўлқин Умаралиевга бириктириб қўйди. Мураббий ёнида 3—4 кун юриб, Саидраҳмон техникани ишлатиш йўлларини яна ҳам пухта ўрганиб олди. Шу-шу комсомол йигит техника билан бирга. Дастлаб у меҳнат қилган бригада аъзолари 110 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 36 центнердан ҳосил йиғиштириб олишди. Кейинги йилда ҳосилдорлик яна ҳам ошди. Чигит экишдан тортиб ҳосилни йиғиштириб олишгача бўлган жараёнларнинг ҳаммасини Саидраҳмоннинг ўзи бажарди. Ишлов сифатли бўлганлиги учун ҳам пахтакорлар пландаги 363 тонна ўрнига 411 тонна «оқ олтин» йиғиштириб олдилар.

Ўтган юбилей йили Саидраҳмон бошлиқ комсомол-ёшлар звеноси пахтакорлари учун, айниқса, қувончли келди. Қийин шароитда улар гектар бошига 37 центнердан ҳосил етиштирдилар.

Саидраҳмон Тошевнинг ишлари кўпайиб боряпти. Далада у звено аъзолари ишини ташкил этиш, агрегатларни тўла қувват билан ишлатиш йўлида изланса, ишдан сўнг одамларни қабул қилади. Ҳамқишлоқлар депутат йигитга турли масалаларда мурожаат қилмоқдалар.

Сайловчилар умумий овқатланиш, маданий-маиший хизмат ишларини такомиллаштириш юзасидан ҳам депутатга қатор наказлар беришган. Саидраҳмон ишдан бўш соатларида мана шу наказларни бажариш мақсадида тегишли идораларга йўл олади.

О. ТЎРАҚУЛОВ,
Оққўрғон райони.

СТУДЕНТЛАР ИЖОДИЁТИ

ТОЛАНИ АНИҚЛАЙДИ

ЖАҲОН студент ва ёшларининг Москвада бўлиб ўтадиган XII халқаро фестивали олдидан Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида «Ёшлар илмий техника ижодиёти — 85» деб номланган кўрик-конкурс ўтказиладиган бўлди. Кўрикда республика комсомол ёшларининг фестивалга бағишлаб яратган кўплаб янги конструкциялари, лойиҳалари, модель ва экспонатлари кенг намойиш этилади.

Кўргазмага қўйилган ана шундай конструкциялардан бири Тошкент тўқимачилик ва енгил саноати институти студентлари ва илмий ходимлари ҳамкорлигида яратилган пахта толасининг узунлигини ўлчовчи оптик қурилмадир. Мазкур асбоб тажриба станциялари ҳамда пахта қабул қилиш пунктларидаги мутахассисларга жуда қўл келади. Бу қурилма ёрдамида турли сортлардаги пахта толасининг узунлигини саноқли секундлар ичида ўлчаш имкони яратилади. Унинг ҳажми жуда ҳам кичик, оғирлиги бор-йўғи уч килограмм. Ана шундай қурилманинг биттасини ишлаб чиқаришга жорий этиш билан хўжалик йилига 90 минг сўмлик иқтисодий самара кўради.

Қ. ЭРДОНОВ.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

Р. 13689. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. А. 1678. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12